

Ο ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΤΟΥ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»

ΕΤΟΣ ΚΟ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΙΩΑΝ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14, Τ. 140 — ΤΗΛ. 718-308 | 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 1980 | ΑΡΙΘ. 12

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, — Κων. Γ. Μπόνη, Ἀκαδημαϊκοῦ - Ὁμοτ. Καθηγ. Παν)μίου Ἀθηνῶν, Ἀποστολικοὶ Πατέρες, Ἴγνατίου Ἀντιοχείας Ἐπιστολαί, Κείμενον: Β' Μαγνησιεύσιν. — Μητροπ. Δράμας κ. Διονυσίου, Τὸ ὄραμα ἑνὸς νέου κόσμου. — Εὐαγ. Θεοδώρου, ἀντιπρυτ. Παν)μίου Ἀθηνῶν, Γνωρίσματα τοῦ Ὁρθοδόξου μορφωτικοῦ ἔργου. — Χρήστου Γ. Γκότση, Ἀπὸ τὰ αἰσθητὰ στὰ νοητά. — Γιὰ κάποια ἀρπακτικὰ γεράκια. — Ἰ. Μ. Χατζηφώτη, Ἀγιογράφοι ἱερεῖς βεβαιωμένοι (Α-Κ). — Μητροπ. Σάμου κ. Παντελεήμονος, Στοργή καὶ συμπάρσταση. — Πρεσβ. Στεφάνου Πουλῆ, Ἡ ἀρετὴ τῆς διακρίσεως. — Φώτη Κόντογλου, Ταπεινά καὶ ἀγαπημένα. — Ἰω. Φουντούλη, Καθηγ. Παν)μίου, Ἀπαντήσεις σὲ λειτουργικὰ, κανονικὰ καὶ ἄλλες ἀπορίες. — Βασ. Μουστάκη, Πείνα καὶ δίψα ἀνάεας. — Ἐπίκαιρα. — Τὸ Βιβλίον. — Ε. Π. Λ., Εἰδήσεις ποὺ ἐνδιαφέρουν τοὺς ἐφημερίους.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Ἰακίου 1 — Ἀθήναι 140. Προϊστ. Τυπογραφείου Ἰωάννης Μιχαήλ. Ἀναστασάκη 3 Ζωγράφου. Τηλ. 7787.978.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ

Ἐθνῶν σε κήρυκα καὶ φωστῆρα τρισμέγιστον, Ἀθηναίων διδάσκαλον, οἰκουμένης ἀγλαΐσμα, εὐφροσύνως γεραίρομεν· τοὺς ἀγῶνας τιμῶμεν καὶ τὰς βασάνους διὰ Χριστόν, τὸ σεπτὸν σου μαρτύριον, Ἅγιε Παῦλε Ἀπόστολε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ, σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος
Παπαδόπουλος (†)

ΑΛΗΘΕΙΕΣ
ΜΕ ΛΙΓΑ ΛΟΓΙΑ

Ὁ κλέφτης δὲν ἔρχεται ἐκεῖ ποῦ εἶναι καλάμι καὶ χορτάρι καὶ ξύλο, ἀλλὰ ἐκεῖ ποῦ εἶναι ἀποθεμένο χρυσάφι ἢ ἀσήμι ἢ μαργαριτάρι. Ἔτσι κι ὁ Διάβολος ἐπιτίθεται ὄχι ἐκεῖ ποῦ εἶναι ἡδὴ ἢ ἀμαρτία, ἀλλὰ ἐκεῖ ποῦ ὑπάρχει ἀρετή.

(Ἱερὸς Χρυσόστομος)

Ὅλα τὰ κτίσματα ὑμνοῦν τὸν ποιητὴ τους. Κι ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι ἐρχόμαστε στὴν ἐκκλησία καὶ δὲν μετέχουμε μ' ὅλη μας τὴν καρδιά κι ὅλο μας τὸν νοῦ στὴ θεία λατρεία. Ὁ νοῦς μας ἀφαιρεῖται σὲ ἄλλες σκέψεις κι ἡ καρδιά μας ἔτσι εἶναι ὄργανο μὲ λειψὲς χορδές.

(Μέγας Βασίλειος)

Θέλεις μὲ σύντομο τρόπο νὰ διδάξης σὲ κάποιον τὴν οὐσία τοῦ Χριστιανισμοῦ; Δίδαξέ τον τὴν προσευχή, τὴν ἀφοσίωση στὴν Ἐκκλησία καὶ τὴν ὑπομονὴ στὶς θλίψεις. Αὐτὲς εἶναι οἱ τρεῖς θύρες ὅλων τῶν ἀρετῶν.

(Ἰσαὰκ ὁ Σύρος)

Ἡ βαθεῖα μετάνοια, ποῦ γίνεται μὲ δάκρυα καὶ μὲ ἐπίγνωση, μοιάζει μὲ τὴ Δευτέρα Παρουσία. Δηλαδή ὁ ἀμαρτωλὸς κρίνεται μόνος του ἐδῶ καὶ καταδικάζεται καὶ πλένεται μέσα στὰ δάκρυά του κι ἔτσι δὲν θά κριθῇ κατὰ τὴν Δευτέρα Παρουσία.

(Συμεὼν ὁ Νέος θεολόγος)

Ἡ Ἐκκλησία οἰκοδομήθηκε πάνω στὴν πέτρα τῆς ὁμολογίας τοῦ Πέτρου καὶ τῶν ἄλλων Ἀποστόλων: ὅτι ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

(Μέγας Ἀθανάσιος)

Ἄν δὲν σπουδάσης ἑλληνικά, ἀδελφέ μου, δὲν μπορείς νὰ νοιώθης καλὰ ἐκεῖνα ποῦ ὁμολογεῖ ἡ Ἐκκλησία μας. Καλύτερα, ἀδελφέ μου, νὰ ἔχης ἑλληνικὸ σχολεῖο στὸν τόπο σου, παρὰ νὰ ἔχης βρύσες καὶ ποτάμια. Τὸ σχολεῖο ὀδηγεῖ στὴν Ἐκκλησία.

(Κοσμάς ὁ Αἰτωλὸς)

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΥ ΑΝΤΙΟΧΕΙΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΚΕΙΜΕΝΟΝ

Β'. ΜΑΓΝΗΣΙΕΥΣΙΝ ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Τοῦ κ. ΚΩΝΣΤ. Γ. ΜΠΙΟΝΗ

Ἀκαδημαϊκοῦ

Ὁμ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

IV. Πρέπον οὖν ἐστὶν μὴ μόνον καλεῖσθαι Χριστιανούς, ἀλλὰ καὶ εἶναι* ὥσπερ καὶ τινες ἐπίσκοπον μὲν καλοῦσιν, χωρὶς δὲ αὐτοῦ πάντα πράσσουσιν, οἱ τοιοῦτοι δὲ οὐκ εὐσυνείδητοί μοι εἶναι φαίνονται διὰ τὸ μὴ βεβαίως κατ' ἐντολὴν συναθροῖζεσθαι.

V. 1. Ἐπεὶ οὖν τέλος τὰ πράγματα ἔχει καὶ πρόκειται τὰ δύο ὁμοῦ, ὃ τε θάνατος καὶ ἡ ζωὴ, καὶ ἕκαστος εἰς τὸν ἴδιον τόπον μέλλει χωρεῖν* 2. ὥσπερ γάρ ἐστιν νομίσματα δύο, ὃ μὲν Θεοῦ, ὃ δὲ κόσμου, καὶ ἕκαστον αὐτῶν ἴδιον χαρακτηριστῆρα ἐπικείμενον ἔχει, οἱ ἄπιστοι τοῦ κόσμου τούτου, οἱ δὲ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ χαρακτηριστῆρα Θεοῦ πατρὸς διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ, δι' οὗ ἐὰν μὴ αὐθαιρέτως ἔχομεν τὸ ἀποθανεῖν εἰς τὸ αὐτοῦ πάθος, τὸ ζῆν αὐτοῦ οὐκ ἐστὶν ἐν ἡμῖν.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 115 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 11 τεύχους.

6. πρόκειται Lg: ἐπίκειται G: posita sunt A. 12. ἔχομεν G: ἔχομεν gL: Lightf., Funk, Hilgenf.

(Ἀπόδοσις εἰς ἀπλὴν νεοελληνικὴν γλῶσσαν)

IV. Πρέπει λοιπὸν νὰ μὴ λεγόμεστε μόνον Χριστιανοί, ἀλλὰ καὶ νὰ εἴμαστε. Καθὼς καὶ μερικοὶ ὀνομάζουν μὲν ἐπίσκοπον, ἀλλὰ χωρὶς αὐτὸν (χωρὶς τὴν γνώμην του, χωρὶς νὰ συμβουλευθῶνται αὐτὸν) κάμνουν τὰ πάντα. Οἱ τοῦ εἶδους τούτου ἄνθρωποι μοῦ φαίνονται: ὅτι δὲν ἔχουν καλὴν συνείδησιν (καθαρὰν συνείδησιν), διότι οὗτοι συναθροίζονται χωρὶς τὴν ρητὴν ἐντολὴν (δηλ. καθὼς πρέπει μὲ τὴν ἄδειαν τοῦ ἐπισκόπου).

V. 1. Ἐπειδὴ λοιπὸν τὰ πράγματα ἔχουν ἕνα σκοπὸν καὶ εὐρίσκονται καὶ αἱ δύο περιπτώσεις συγχρόνως ἐνώπιόν μας, ὃ θάνα-

τος και η ζωή¹, και ο κάθε ένας από ημάς εις τον ιδιαίτερον τόπον² του θα καταλήξῃ³... 2. Διότι, ὅπως υπάρχουν δύο νομίσματα, τὸ ἕνα τοῦ Θεοῦ και τὸ ἄλλο τοῦ κόσμου⁴, και τὸ κάθε ἕνα ἀπὸ αὐτὰ φέρει χαραγμένον τὸν ἰδικόν του χαρακτήρα, οἱ ἄπιστοι (τὸν χαρακτήρα) τοῦ κόσμου τούτου, οἱ δὲ πιστοὶ τὸν χαρακτήρα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πατρὸς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ⁵, διὰ τοῦ ὁποῦ ἡ ἀληθινὴ ζωὴ δὲν θὰ ὑπάρχῃ εἰς ἡμᾶς, ἐὰν δὲν ἐκλέξωμεν ἐλευθέρως τὸν θάνατον (τῶν παθῶν τῆς σαρκὸς, πιστεύοντες) εἰς τὸ πάθος Του (τοῦ σταυροῦ)⁶.

IV. 1. Περὶ τοῦ ὀνόματος «Χριστιανοί» — «Χριστιανισμός» και τῆς πρώτης ὀνομασίας των ἐν Ἀντιοχείᾳ, συμφώνως πρὸς τὸ χωρίον τῶν Πράξεων 11,26, εὐρὺς λόγος θὰ γίνῃ ἐν τοῖς σχολίαις. Ἐκεῖ και περὶ τῆς χρήσεως τῶν ὀρων τούτων ὑπὸ τοῦ Ἰγνατίου, πρώτου ἐκκλησιαστικοῦ πατρὸς χρησιμοποιοῦσαντος τὰ ὀνόματα ταῦτα.

1. Πβλ. Δευτερ. 30,15: «Ἴδου δέδωκα πρὸ προσώπου σου σήμερον τὴν ζωὴν και τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθὸν και τὸ κακόν». Σοφ. Σειράχ 15,17: «ἐναντι ἀνθρώπων ἡ ζωὴ και ὁ θάνατος». Διδασχὴ 1,1: «Ὅδοι δύο εἰσὶ, μία τῆς ζωῆς και μία τοῦ θανάτου, διαφορὰ δὲ πολλὴ μεταξὺ τῶν δύο ὁδῶν». — Πλείονα ἐν τοῖς σχολίαις. 2. Πράξ. 1,25. Πβλ. Ἰω. 14,2. Κλήμ. Ρώμ. Κορ. 5,4. 7. 3. Καὶ ἐνταῦθα τὸ «ἀνακόλουθον» σχῆμα λόγου, ὅπως και ἐν Ἐφ. 1,3. 4. Πβλ. Ματθ. 22,19ε. 5. Πβλ. Ἐβρ. 1,3. 6. Πβλ. Ρωμ. 6,5—11. — Καὶ ἐνταῦθα παρατηρεῖται τὸ «ἀνακόλουθον» σχῆμα, ὡς και ἀνωτέρω.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Παρακαλοῦνται οἱ συνδρομητὲς τῶν περιοδικῶν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ» και «ΘΕΟΛΟΓΙΑ», κάθε ἀλλαγῇ τῆς διεύθυνσεώς τους νὰ τῇ γνωρίζουν ἀμέσως στὰ Γραφεῖα τῶν Περιοδικῶν, Ἰωάννου Γενναδίου 14, Ἀθήνα (140), ἀναφέροντας ἀπαραίτητα και τὴν παλαιὰ τους διεύθυνση, γιὰ νὰ γίνετα κανονικὰ ἡ ἀποστολὴ τῶν Περιοδικῶν.

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΕΝΟΣ ΝΕΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Μητρ. Δράμας κ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ

Σκοπὸς τῶν προσπαθειῶν μας πρέπει νὰ εἶναι ἡ δημιουργία τελείων ἀνθρώπων. Ἡ τελειότης ἐγκεῖται εἰς τὴν συγκρότησιν ἐνὸς ἁρμονικοῦ συνόλου τῶν σωματικῶν και ψυχικῶν λειτουργιῶν και τῶν πνευματικῶν και ἠθικῶν δυνάμεων. Μόνον ἐπὶ μιᾶς τοιαύτης συνθέσεως ἀνθρωπίνης κοινωνίας δύναται νὰ οικοδομηθῇ ἕνας πραγματικὸς πολιτισμὸς. Σήμερον, μολοντί ἡ διανοητικὴ ἀγωγή ἔχει γενικευθῆ και τὰ ἐπιστημονικὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας ἐφθασαν εἰς σημεῖον πού καταπλήσσουν τὸν κοινὸν νοῦν, ἐν τούτοις ἐστάθη ἀδύνατον ν' ἀναπτυχθοῦν αἱ ἠθικαὶ και πνευματικαὶ δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ δυσαρμονία τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον χαρακτηριστικὰ γνωρίσματα τῆς ἐποχῆς μας.

Ἡ ἀστάθεια τῆς συγχρόνου ζωῆς, ἡ διαρκὴς ἀνησυχία, ἡ ἔλλειψις ἀσφαλείας, προκαλοῦν ὄχι μόνον ψυχικὰς διαταραχὰς, ἀλλὰ και γενικωτέρων ἀρρυθμιῶν εἰς τὴν λειτουργίαν ὀλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου οργανισμοῦ. Ἐχει παρατηρηθῆ ἀπὸ εἰδικούς ἐπιστήμονας ὅτι εἰς τὰς κοινωνικὰς ὁμάδας ὅπου τὸ ἠθικὸν συναισθημα και ἡ διάνοια ἀναπτύσσονται ταυτοχρόνως, αἱ ὀργανικαὶ και διανοητικαὶ παθήσεις εἶναι σπάνιαι. Ἐκεῖ τὰ ἄτομα εἶναι περισσότερον εὐτυχισμένα. Ἀποδεικνύεται, λοιπόν, ἀπὸ καθαρῶς ἐπιστημονικῆς πλευρᾶς και μακρὰν πάσης θρησκευτικῆς δῆθεν προκαταλήψεως, ὅτι ὅπου ὁ ἠθικὸς νόμος παραβιάζεται, ἐξαφανίζεται ἡ ἀνθρωπίνη εὐτυχία. Διαταράσσεται ἡ ὑγεία τοῦ ὀργανισμοῦ και τῆς διανοίας και, φυσικά, ἐπιτυγχάνεται ὁ φυσικὸς θάνατος. Ὡς παράδειγμα, τὸ ὁποῖον προσπεκιροῦ τὴν ὀποψιν ταύτην, ἀποδεικνύον ὅμα τὴν σχέσιν μεταξὺ τῆς διανοητικῆς και ἠθικῆς ὑγείας ἀφ' ἐνός και τῆς ὑγείας τοῦ σώματος ἀφ' ἑτέρου, ἀναφέρονμεν τοὺς ἀσκητὰς και ἀναχωρητὰς. Εἶναι γνωστὸν εἰς ποίας δοκιμασίας και στερήσεις ὑποβάλλουν τὸ σῶμα των. Καὶ ὅμως εἶναι ἐπίσης γνωστὸν ὅτι ἀποθνήσκουν, κατὰ κανόνα, εἰς βαθὺ γῆρας, ἀλλὰ και μὲ πλήρη διανοητικὴν και πνευματικὴν διαύγειαν μέχρι και τῆς τελευταίας πνοῆς των. Τοῦτο συμβαίνει, διότι ψυχὴ και πνεῦμα ἐδημιούργησαν διὰ τῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἀνατάσεως ἐν ἠθικῶν ἰδεῶδες και ἡ πρὸς τὸ ἰδεῶδες αὐτὸ διαρκὴς μυστικὴ ἐνατένισις ἐξασφαλίζει εἰς αὐτοὺς τὴν γαλήνην τοῦ πνεύματος και τὴν ἁρμονικὴν λειτουργίαν σώματος και ψυχῆς. Εἰς τὴν ἀναζήτησιν τοῦ θρησκευτικοῦ ἰδανικοῦ των δὲν ἔθεσαν βεβαίως ὡς τελικὸν σκοπὸν τὴν μακροζωίαν. Ἀντιθέτως, οἱ μυστικοὶ ἐπιδιώκουν τὴν ταχύτεραν μετὰ τοῦ Θεοῦ ἔνωσιν, τὸ «ἀναλύσαι και σὺν Χριστῷ εἶναι», διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς των ἀπὸ τοῦ ἀνθρωπίνου σκηνώματος.

Γ Ν Ω Ρ Ι Σ Μ Α Τ Α

ΤΟΥ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΜΟΡΦΩΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
 Ἀντιπρυτάνεως Παν/μίου Ἀθηνῶν

Στὴν πραγματοποίηση τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ μορφωτικοῦ ἔργου καθίσταται ὁρατὸ καὶ ἐνεργὸ τὸ «μυστήριον τοῦ θελήματος» τοῦ Θεοῦ «κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ, ἣν προέθετο... ἀνακεφαλαίωσασα θαιτὰ πάντα ἐν Χριστῷ, τὰ ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἐφ. α', 10).

Ἐφ' ὅσον ἡ Ὁρθοδοξία ἔχει θεανθρώπινο χαρακτήρα καὶ εἶναι —κατὰ τὴν διατύπωση τοῦ Εἰρηναίου, ὁ ὁποῖος ἐπαναλαμβάνει τὴν διδασκαλία τοῦ Παύλου— ἡ «ἀνακεφαλαίωσις» τῶν πάντων, ἐγκλιματίζει στὸ οἰκολογικὸ τῆς περιβάλλον καὶ αὐτὴ τὴν χοϊκὴ φύση. Αὐτὸ ἐξηγεῖ γιατί ἡ Ὁρθοδοξία, —ὅσον ἀφορᾷ στὰ ἀνθρώπινα, κοσμικά, ἐθνικά, ἱστορικά καὶ πολιτιστικά τῆς στοιχεῖα—, εἶναι ἐνότης μέσα στὴν ποικιλομορφία καὶ κατὰ τρόπο ἄρμονικὸ ἐνοφθαλμίζει στὴν πολυέδρη καὶ πολυπτυχὴ ἐμπειρία καὶ στὴν πνευματικὴ τῆς βίωσης τὶς πιὸ διαφορετικὲς τοπικὲς παραδόσεις, νέες μορφὲς ἐκφράσεως, νέα ὁμόλογα, ὁμογενῆ ἢ ὁμοιογενῆ στοιχεῖα. Ὅλα αὐτὰ κατὰ τόπους, χρόνους καὶ λαοὺς ἀποτελοῦν ἰσοδύναμα ὀστράκινα σκευὴ τοῦ οὐρανοῦ ἠθασαυροῦ τῆς, γιατί ἀκριβῶς ἀναχωνεύονται στὴν πυρακτωμένη κἀμινὸ τῆς καὶ δέχονται ἐπάνω τους ὅλες τὶς ἀνταύγειες τῆς ἀκτίστου ἐνεργείας τοῦ θαυραίου φωτός. Τὸ φῶς αὐτὸ στὸ πρῖσμα τοῦ κατηχητικοῦ καὶ μορφωτικοῦ ἔργου ὑφίσταται τρόπον τινὰ φασματοσκοπικὴ ἀνάλυση καὶ παρουσιάζει ὅλα τὰ ἐξαίσια χρώματα τῆς ἱριδος.

Τὸ ὀρθόδοξο μορφωτικὸ ἔργο, ὑποβοηθώντας τὴν «ἀνακεφαλαίωση» ὅλων τῶν ὄντολογικῶν πραγματικότητων, ποὺ πλάσθηκαν ἀπ' τὸν Θεό, μπορεῖ νὰ χρησιμοποιῆ ἀπ' τὴν περιοχὴ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐπιστητοῦ καὶ τῆς ἀνθρωπίνης δράσεως ἐκφραστικὰ μέσα καὶ σχήματα, γιὰ νὰ συγχρονίζη μ' αὐτὰ καὶ καθιστᾷ ἀρτιώτερη τὴν θεωρία του. Ἔτσι τὸ ὀρθόδοξο λειτουργικὸ καὶ μυσταγωγικὸ μορφωτικὸ ἰδεῶδες δὲν ὀδηγεῖ σ' ἓνα νοσηρὸ μυστικισμό, μά, —φέρνοντας σὲ ζωντανή

ἐπαφὴ μὲ τὸν Θεό, ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ ἔσχατο ὄντολογικὸ θεμέλιο τοῦ βασιλείου τῶν ἀξιών—, ὑποβοηθεῖ τὴν ἄρμονικὴ καὶ ὀλοπλευρὴ ἱκανοποίηση ὅλων τῶν ἐμφύτων ἀξιολογικῶν ροπῶν τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως μὲ τὴν παροχὴ σ' αὐτὴν μορφωτικῶν ἀγαθῶν, ποὺ συναποτελοῦν σύστημα καὶ ὀργανικὴ ὀλόγητα ἱεραρχικῶς διαρθρωμένη.

Στὴν Χριστοκεντρικὴ ζωὴ ὁ Θεὸς δὲν βιώνεται μόνο ὡς τὸ ἀπόλυτο ὄν, ὡς ἡ ὑψίστη ὄντολογικὴ πραγματικότης, μά καὶ ὡς ἡ ὑψίστη ἀξιολογικὴ πραγματικότης, τὸ «ὑψιστον ἀγαθόν», ἢ «ἀξία τῶν ἀξιών». Κατὰ τὶς διατυπώσεις τῶν λειτουργικῶν κειμένων ὁ Θεὸς εἶναι ἢ «οὐσιώδης ἀγαθότης», ὁ «μόνος ἀγαθός», ὁ «ἔχων ἀκατάληπτον ἀγαθότητος πέλαγος», ὁ «ἀγαθοδότης», ὁ «γεωργὸς τῶν καλῶν» καὶ «φυτοργὸς τῶν ἀγαθῶν», ὁ «τῶν ἀγαθῶν χορηγός», ἢ «ἀέναος πηγὴ τῆς ἀγαθότητος».

Ὁ Θεός, κατὰ τὸν ἅγιο Γρηγόριο Νύσσης, «ἐπὶ μετουσίᾳ τῶν ἰδίων ἀγαθῶν ποιήσας τὸν ἄνθρωπον καὶ πάντων αὐτῶ τῶν καλῶν τὰς ἀφορμὰς ἐγκατεσκεύασε τῆ φύσει». Ὡστε οἱ ἀξίες, ποὺ αἰσθητοποιοῦνται καὶ ἐνσαρκώνονται στὰ διάφορα μορφωτικὰ ἀγαθὰ, θεμελιώνονται πάνω στὴν ὄντολογικὴ καὶ ἀξιολογικὴ πραγματικότητα τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ. «Ὅλες οἱ δυνατὲς ἀξίες, —ὅπως τόνισε ὁ ἐπιφανὴς φιλόσοφος Μάξ Σέλερ—, ἔχουν τὸ θεμέλιό τους στὴν ἀξία τοῦ ἀείρου προσωπικοῦ πνεύματος καὶ στὸν κόσμον τῶν ἀξιών, ποὺ στέκεται μπροστά του». Οἱ ἀξίες, ὅπως τόνιζε ὁ ἀείμνηστος καθηγητὴς Νικόλαος Λούβαρις, εἶναι τρόπον τινὰ «ἀνταύγειαι τῶν μαρμαρυγῶν» καὶ «ἀπειροπληθεῖς τὸν χρωματισμὸν διαπλάσεις» τοῦ αἰωνίου φωτός, ποὺ ἐκπέμπεται ἀπ' τὸν Θεό, διεισδύει στὸν κόσμον καὶ τὸν καταναγάζει. «Πᾶσα δόσις ἀγαθῆ καὶ πᾶν δῶρημα τέλειον ἄνωθέν ἐστι καταβαῖνον ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων».

ΚΟΝΤΑ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟΝ ΙΕΡΕΑ ΠΑΤΕΡΑ ΜΟΥ...

ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΑ ΑΡΠΑΚΤΙΚΑ ΓΕΡΑΚΙΑ...

Ἀγαπητό μου παιδί, Στέφανε.

Θεωρῶ πῶς δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σοῦ πῶ, πόση χαρὰ καὶ ψυχικὴ ἀνακούφιση μοῦ χάρισε τὸ γράμμα σου. Ὅχι μόνο γιατί ἐπικοινωνήσαμε «διὰ χάρτου καὶ μέλανος», ἀλλὰ κυρίως ἐπειδὴ μ' αὐτὸ ἐπιδιώκεις τὴν προσέγγιση τῶν καρδιῶν μας. Ζητᾷς νὰ γεφυρώσης τὴν τεράστια, καθὼς νομίζεις, ἀπόσταση μεταξύ σοῦ καὶ τῶν γονέων σου. Νὰ καλύψης τὸ λεγόμενο «χάσμα τῶν γενεῶν». Αὐτὴ τὴν «ἀσυνενοησία», ὅπως λές, ἀνάμεσα στοὺς γονεῖς καὶ στὰ παιδιά, ποῦ εἶναι, γιὰ μᾶς τοὺς μεγάλους, ὁ πιὸ ἀβάσταχτος πόνος καὶ τὸ πιὸ ἄξυ πρόβλημα, καὶ γιὰ σᾶς, ὁ πιὸ ἄμεσος κίνδυνος.

Θεωρῶ πετυχημένες τὶς παρατηρήσεις σου. Καὶ αἰτιολογημένη τὴν ἐπιμονὴ καὶ τῶν δύο μεριδῶν στὶς ἀπόψεις τους, κατ' ἀρχὴν, τοῦλάχιστον. Οἱ γονεῖς στηρίζονται στὴν πολύτιμη πείρα τους καὶ στὴν ἀναντικατάστατη ἀγάπη τους πρὸς τὰ παιδιά τους. Τί ἀπὸ τὰ δύο νὰ ἀθετήσουν; Τὸ βρῖσκεις σωστό, νὰ περιφρονήσουν κάτι ἀπ' αὐτὰ τὰ δύο, γιὰ νὰ πετύχουν τὴν προσέγγιση τῶν σπλάχνων τῶν; Σ' ὄλους τοὺς τομεῖς τῆς ζωῆς, στὰ Γράμματα, στὶς Ἐπιστήμες, στὶς Τέχνες, δεχόμαστε τὴν πείρα τῶν προηγούμενων γενεῶν ἀσυζητητί, καὶ πάνω σ' αὐτὴν στηριζόμενοι δημιουργοῦμε καὶ προάγουμε τὸν πολιτισμὸ μας. Ἄλλως, κάθε γενεὰ θὰ ἦταν ὑποχρεωμένη νὰ θεωρήσῃ τὸν ἑαυτὸ τῆς πρωτόγονο, καὶ ν' ἀρχίσῃ νὰ ἐρευνᾷ καὶ πειραματίζεται ἐξ ὑπαρχῆς γιὰ νὰ θγάλη μόνη τῆς τὰ συμπεράσματά της γιὰ κάθε θέμα. Καὶ τότε, τί πρόδοος θὰ μποροῦσε νὰ σημειωθῇ; Καὶ τί ὠφέλεια θὰ μποροῦσε νὰ εἶχε ἕνας νέος, ἂν μόνος του ἐπιχειροῦσε νὰ κατακτήσῃ τὴ ζωὴ, χωρὶς τὶς συμβουλές, ποῦ προέρχονται ἀπὸ τὴν πείρα τῶν γονέων; Θὰ θάδιζε κάτω ἀπὸ τὴν ἀπειλὴ νὰ πέσῃ σὲ λάθη καὶ νὰ υποβληθῇ σὲ κόπους δυσανάλογους γιὰ τὴν ἡλικία του, —πράγματα ποῦ

θὰ τὰ ἀπέφευγε ἂν δεχόταν τὴν πείρα τους. Ἀπόδειξη; τὰ παιδιά ποῦ ὀρφάνεψαν μικρά. Μπαίνουν στὴν ζωὴ, ἀγωνίζονται, τὶς πιὸ πολλές φορὲς ἀναδεικνύονται μεγάλοι ἄνθρωποι. Ἄλλὰ πόσες φορὲς, μέσα στὶς δυσκολίες τους φώναξαν μὲ πόνο ψυχῆς: «Μανούλα μου!» ἢ «Ποῦ εἶσαι, πατέρα!» Καὶ εὐτυχῶς, ποῦ βρῆκαν καταφύγιο καὶ παρηγοριὰ στὴν προσευχῇ. Κάτω ἀπὸ τὴν σκέπη τοῦ Πατέρα ὄλων μας. Καὶ κάτω ἀπὸ τὰ φτερά τῆς ἀγάπης ὄλων μας. Καὶ κάτω ἀπὸ τὰ φτερά τῆς ἀγάπης τῆς Μητέρας μας — τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄν ἀρνούμεθα τὴν προσφορὰ τῆς πείρας μας σὲ σᾶς, τὰ παιδιά μας, θὰ ἰσοδυναμοῦσε μὲ ἀρνησὴ τῆς ἀγάπης μας.

Γι' αὐτὸ ἀγωνιζόμαστε γιὰ τὰ παιδιά μας. Καὶ πονοῦμε. Καὶ ἀγρυπνοῦμε. Καὶ κλαῖμε. Καὶ πολλές φορὲς φερόμαστε αὐστηρά. Τότε σεῖς τὰ παιδιά, λέτε: «Ἐχω σκληρὸ πατέρα. Ἡ μητέρα μου εἶναι κακιὰ». Ὅμως, δὲν εἶναι ἀλήθεια, καὶ τὸ ξέρεις, Στέφανε. Ἴσως συμβαίνει τὸ ἀντίθετο, μερικὲς φορὲς. Ἡ αὐστηρότητα τῶν γονέων, εἶναι καρπὸς τῆς πολλῆς ἀγάπης γιὰ τὰ παιδιά τους.

Θὰ σοῦ θυμῶσω κάτι ἀπ' τὴν ζωὴ σου στὸ χωριὸ μας. Μία

μέρα ἡ κλώσσα μας εἶδε ἕνα γεράκι κι ἔτρεξε νὰ κρυφτῇ φωνάζοντας τὰ κλωσσόπουλά της. Ἐπειδὴ ὅμως ἐκεῖνα, ἀνύποπτα, σκορπιζόντουσαν, ἄρχισε νὰ τὰ χτυπᾷ μὲ τὸ ράμφος της, ὥσπου τ' ἀνάγκασε νὰ τρυπώσουν στὸν ὄρνιθώνα. Τότε, θυμᾶσαι; μοῦ φώναξες:

—Πατέρα, τρέξε νὰ δῆς. Τί ἔπαθε ἡ κλώσσα μας καὶ τιμπάει τὰ παιδιά της;

—Τίποτε δὲν ἔπαθε, σοῦ εἶπα τότε. Ἄπλως, τὰ μαλώνει γιὰ νὰ κρυφτοῦν, ἐπειδὴ τὰ ἀγπάει. Ἄν τὰ ἀφήσῃ ἔξω θὰ τῆς τ' ἀρπάξῃ τὸ γεράκι.

Ναί, παιδί μου Στέφανε. Οἱ στοργικὲς συμβουλὲς τῆς πείρας μας καὶ ἡ αὐστηρή, πολλές φορὲς, ἀγάπη μας, θέλουν νὰ σᾶς προφυλάξουν ἀπὸ τὰ ἀρπακτικὰ γεράκια τῆς κοινωνίας μας. Καὶ ὑπάρχουν τόσο πολλά, στὴν Ἀθῆνα, ποῦ σπουδάζεις. Γι' αὐτὸ καὶ θ' ἀποτολήσω νὰ σοῦ ἐπιστήσω τὴν προσοχή. Πρόσεχε τὰ ἀρπακτικὰ γεράκια, ποῦ ἀπειλοῦν τὴν ἠθικὴ σου ἀκεραιότητα καὶ τοὺς πνευματικούς σου θησαυρούς.

Φύλαξε τὴν ἀγνότητά σου, ποῦ πολλοὶ τὴν ζηλεύουν. Ἄνθρωποι, ποῦ τὴν ἔχουν χάσει ἀπὸ καιρό, γιὰ τὴν ξεπούλησαν γιὰ μιὰ στιγμὴ ἡδονῆς ἀμαρτωλῆς, δὲν ἀντέχουν στὴν λάμψη τῆς καθαρῆς ψυχῆς σου. Τύποι διεφθαρμένοι (νέοι ἢ νέες) ποῦ κάτω ἀπ' τὴν «προσδευτική» τους ἐμφάνιση σκεπάζουν τὴν δυσωδία τῶν ρυπαρῶν τους πράξεων, θὰ ἐπιμείνουν νὰ τσαλαπατήσουν μὲ τὰ λασπωμένα πόδια τους τὰ κρίνα τῆς ἀρετῆς σου. Μὴ τοὺς τὸ ἐπιτρέψης. Μὴ τοὺς ἀνοίξης ποτὲ τὴν πόρτα τοῦ πνευματικοῦ σου κήπου, γιὰ νὰ κρατήσῃ δικὴ σου καὶ

Συνέχεια στὴ σελ. 137

Η ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΠΑ

Ἅγιογράφοι Ἱερεῖς βεβαιωμένοι (Α-Κ)

[12ος αἰ. — 1821]

Τοῦ κ. Ι. Μ. ΧΑΤΖΗΦΩΤΗ

Τὸ 1979 ὁ νέος ἐρευνητὴς Φοῖβος Πιομπίνος ἐξέδωσε μιὰ πολὺ ἐνδιαφέρουσα ἐργασία μὲ τὸν τίτλο «Ἕλληνες Ἅγιογράφοι μέχρι τὸ 1821», ὅπου καταγράφει ἀλφαβητικὰ τοὺς ἁγιογράφους τῶν βυζαντινῶν καὶ μεταβυζαντινῶν ἔργων, πὺ ἀναφέρονται στὴ γνωστὴ διβλιογραφία, τὴν ὁποία μελέτησε καὶ ἀποδελεχίωσε, ὅπως καὶ ὅσους ὁ ἴδιος ἐντόπισε στὶς περιηγήσεις του στὶς ἐκκλησιεῖς καὶ τὰ μοναστήρια μας. Τὸ πρῶτο πρᾶγμα, πὺ διαπιστώνει κανεὶς ἀνατρέχοντας στοὺς πίνακες τοῦ κ. Πιομπίνου, οἱ ὁποῖοι συνοδεύονται ἀπὸ συνοπτικὰ πληροφορικὰ στοιχεῖα, εἶναι ἡ ἰδιότητα τοῦ ἱερέα ἢ ἱερομόναχου, πὺ ἔχουν οἱ πὺ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς ἁγιογράφους τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἐντοπίσαμε καὶ δίνομε στὴ συνέχεια τὰ ὀνόματα τῶν βεβαιωμένων ἱερέων ἁγιογράφων. Πρέπει γὰρ σημειωθῆ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τους ἀσφαλῶς εἶναι πολὺ μεγαλύτερος, ἀν πάρουμε ὑπ' ὄψη μας ὅτι: α) πάρα πολλοὶ ἱερεῖς, ὅπως ἦταν συνηθία, δὲν ὑπέγραψαν τὰ ἔργα τους. Πρόκειται γιὰ τοὺς περισσότερους ἁγιογράφους τοῦ Βυζαντίου: «χείρ ἀωνόμου τινός». Ἀργότερα ὑπέγραψαν τὶς τοιχογραφίες ἢ εἰκόνες τους «περισσότερο ἀπὸ πρῆβση γ' ἀφήσουν στοὺς μεταγενεστέρους τους μιὰ μαρτυρία γιὰ τὴν ἐποχὴ τους, καὶ λιγότερο ἀπὸ ἐπιθυμία γὰρ διακωνίσουν τὸ ὄνομά τους» (Πιομπίνος, σσ. 7 καὶ 11). β) Ἀπὸ μιὰ ἐργασία ὅπως αὐτὴ τοῦ κ. Πιομπίνου, ὅσο ἐπιμελὴς καὶ δλοκληρωμένη κι ἀν εἶναι, οἱ ἐλλείψεις εἶναι ἀναπόφευκτες. Στὸ πρῶτο μέρος (Α - Κ), πὺ ἀκολουθεῖ, ὅταν δὲν εἶναι γνωστὸς ὁ τόπος καταγωγῆς τοῦ ἱερέα, σημειώνεται ἐντὸς παρενθέσεως ὁ τόπος ὅπου ἐργάσθηκε ἢ θρίσκονται ἔργα τους. Παρουσιάζονται κατὰ περιόδους καὶ ὅπου δὲν δηλώνεται ἰδιότητα, πρόκειται γιὰ ἀπλὸ ἱερέα:

12ος αἰ.: Δημήτριος ἱεροδιάκονος ἀπὸ τὴ Μονεμβασία.

14ος αἰ.: Ἀθανάσιος (Καστοριά).

15ος αἰ.: Ἰωαννίκιος ἱερομόναχος (Ψαράδες Μ. Πρέσπας).

16ος αἰ.: Ἀνανίας ἱερομόναχος (Ἄρτα). — Ἰωάννης Ἀπακᾶς ἀπὸ τὴν Κρήτη. — Γεννάδιος Βλαστὸς ὁ Μπουνιαλέττος. — Ἰωάννης Βλαστὸς ἀπὸ τὴν Κρήτη. — Ἰωάννης Γκουλάσσος ἱερομόναχος (Βενετία). — Δαβὶδ ἱερομόναχος (Σκόπελος). — Δημήτριος (Πάφος). — Διονύσιος ἱερομόναχος (ὄχι ὁ ἐκ Φουρνῶ). — Διονύσιος ἱερομόναχος ἀπὸ τὴ Νομιτοῖ τῆς Μάνης. — Ἰωάννης Δρακόπουλος (Ζάκυνθος). — Δροσινὸς τοῦ Νικολάου ἀπὸ τὸ Φανάρι Ν. Καρδίτσας. — Εὐστάθιος πρωτονοτάριος (Καστοριά). — Εὐφρόσυνος ἀπὸ τὴν Κρήτη. — Ζαχαρίας ἱεροδιάκονος (Κοζάνη). — Θεόφωτος ἱερέας (Καϊσαριανή). — Γεώργιος Κονταρῆς σακελλάριος Θεβῶν (Ἰωάννινα, Μετέωρα). — Κυριαζῆς ἀπὸ τὴν Κρήτη (Καλαμάρκα). — Ἰωάννης (Σκόπελος). — Ἰωάννης

ἀπὸ τὴ Θῆβα (Μετέωρα).

17ος αἰ.: Νικόλαος Ἀβέρκιος (Πάτριος). — Μιχαὴλ Ἀγαπητὸς ἀπὸ τὴν Κρήτη (Ζάκυνθος). — Ἀθανάσιος ἀπὸ τὸ Γρεβενίτι Ζαγορίου. — Ἀνανίας ἱερομόναχος (Γρεβενίτι Ζαγορίου). — Ἀναστάσιος (ἐπαρχία Τρικάλων). — Μανουὴλ Ἀνδρόνος ἀπὸ τὸ Ναύπλιο. — Ἀνθιμος ἱερομόναχος ἀπὸ τὴν Ἠπειρο. — Μελέτιος Ἀρκολέος ἱερομόναχος ἀπὸ τὴν Κρήτη. — Βίκτωρ ὁ Κερκυραῖος. — Δαμασκηνὸς ὁ Πελοποννήσιος ἱερομόναχος. — Δαμασκηνὸς ἱερομόναχος (Πάρος). — Δαμασκηνὸς ἐξ Ἰωαννίνων ἱερομόναχος. — Δαμιῆλ ἱερομόναχος (Πάτριος). — Δαμιῆλ ἱεροδιάκονος (Γρεβενίτι Ζαγορίου). — Δημησιανὸς Θεόδωρος (Βενετία). — Δημήτριος (Ἀττική). — Δημήτριος (Πάρος). — Δημήτριος πρῶην ἱερέας Φαναρίου (Ἀττική). — Θεόδωρος θύτης (Πάτριος). Σίλβεστρος Θεοχάρης ἱερομόναχος ἀπὸ τὴν Κρήτη. — Διονύσιος Θερμιότης (Φιλαδέλφεια Μ. Ἀσίας). — Ἰάκωβος ἱερομόναχος (Ἀ-

μοργός). — Ἰωάννης (Καστοριά). — Ἰωάννης ἐκ Σταγῶν (Μετέωρα). — Ἰωάννης (Πάτριος). — Ἰωάννης Λ.Κ. ἱερομόναχος (Νάξος). — Φραγκίσκος Καλέργης ἀπὸ τὴν Κρήτη. — Νικόλαος Κάλμπος ἀπὸ τὴν Κρήτη (Ζάκυνθος). — Κολοδονᾶς (Βυζ. Μουσ. Ἀθ.). — Κοσμάς Καλονᾶς ἀπὸ τὸ Ρέθεμνος (Βενετία). — Ἀρσένιος Καλούδης ἱερομόναχος ἀπὸ τὸ Ἡράκλειο Κρήτης. — Ἀθανάσιος Καράρος ἱεροδιάκονος. — Πάσιος Κατηφόρης ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο ἢ τὴν Κεφαλληνία. — Κοσμάς οἰκονόμος Κρήτης (Σινῶ).

18ος αἰ.: Θεόδωρος Ἀγγελῆς (Συλλογὴ Λοβέρδου). — Ἀθανάσιος ἱεροδιάκονος ἀπὸ τὴν Κρήτη. — Ἀθανάσιος ἱεροδιάκονος ἀπὸ τὴ Σίφνο. — Ἀλιόσφης (Μῆλος). — Ἰωάννης Ἀναπλιώτης (Σίφνος). — Ἀνατόλιος Πάριος ἱεροδιάκονος. — Ἀνδρέας Ἀννίνος ἱεροδιάκονος ἀπὸ τὸ Κάστρο Κραναίας Κεφαλληνίας. — Ἀντώνιος ἀπὸ τὴν Πάργα. — Εὐστράτιος Ἀρβανιτάκης (Ζάκυνθος). — Νικόλαος Ἀρβανιτάκης ἱερομόναχος (Ζάκυνθος). — Παναγιώτης Βερβιτσιώτης (Παεοῖ). — Κωνσταντῖνος Βλαστὸς (Ζάκυνθος). — Παρθένιος Βλαστὸς ἱερομόναχος ἀπὸ τὴν Κρήτη (Ἀντιπαρος). — Πέτρος Βόσσος (Ζάκυνθος). — Ἀρχιμανδρίτης Ἱερόθεος Βουσιωτῆς (Καμάριζα Λαυρεωτικῆς). — Γαβριὴλ ἱεροδιάκονος ἀπὸ τὴ Νάξο. — Γαβριὴλ ἱεροδιάκονος (Κύπρος). — Γαβριὴλ ἱερομόναχος (Τῆλος). — Γεώργιος ἐκ Κάμπου (Γερανάκης). — Γεράσιμος ἱερομόναχος (Κύπρος). — Γεώργιος τοῦ Ἀθανασίου (Κουρενοχώρια Ἰωαννίνων). — Γεώργιος ἀπὸ τὴν Καλαμάρκα (Μετέωρα). — Γρηγόριος ἱερομόναχος ἀπὸ τὴ Σύμη (Ρόδος, Τῆλος). — Δημήτριος (Πάρος, Κύθνος). — Δημήτριος (Πυρσόγιαννη Κονίτσας). — Διονύσιος ἱερομόναχος ὁ ἐκ Φουρνῶ τῶν Ἀγράφων (Ἅγιον Ὄρος). — Ἐμμανουὴλ (Χώρα Κέας). — Ζωσιμᾶς ἱερομόναχος (Ζάκυνθος). — Ἡλιού σακελλάριος ἀπὸ τὴ Ζάτουνα Γορτυνίας. — Θεόκλητος ἱερομόναχος (Νέα Ἐπίδαυρος). — Ἰάκωβος ἱερομόναχος (Ἄμοργός). — Ἱερεμίας ἱερομόναχος ἀπὸ τὸ Ἀδάμι Ναυ-

Συνέχεια στὴ σελ. 139

Πρεσβ. Στεφάνου Πουλή

Πολλοί χριστιανοί έρχονται συχνά στον πνευματικό τους να έξομολογηθούν, ειλικρινά μετανοιωμένοι και ζητούν να επανεύρουν την ψυχική τους γαλήνη. Έκείνος που οδηγεί τις ψυχές αυτές και τις έναποθέτει στα χέρια των έξομολόγων είναι ο Θεός, που θέλει «πάντας ανθρώπους σωθήναι και εις επίγνωσιν άληθείας έλθειν». Γι' αυτό και λέει σε όλους τους πνευματικούς πατέρες: «Τάς ψυχάς αύτων εκ των χειρών ύμών εκζητήσω».

Οι πνευματικοί οφείλουν να παρουσιασθούν μπροστά στο Θεό μαζί με τα πνευματικά τους παιδιά. Το έργο που επιτελούν είναι μεγάλο, πολύ βαρύ και πολύ λεπτό. Ο Χριστός σταυρώθηκε για τή σωτηρία κάθε ψυχής.

Οι πνευματικοί βέβαια έχουν άναμφισβήτητη βαθειά τή συναισθηση τής ευθύνης τους άπέναντι του Θεού, στον οποίο είναι υπόλογοι και έναντι των ανθρώπων, που έρχονται και ζητούν τή συμπαράσταση, τή συμβουλή και τή βοήθειά τους. Προσπαθούν να ανταποκριθούν όσο τό δυνατόν καλύτερα στην ύψηλή τους αυτή άποστολή, με τή Χάρη του Θεού.

Πολλές φορές όμως, μερικοί, θέλοντας να τηρήσουμε άυστηρά τους Έρωτες Κανόνες, επιτυχάνουμε τό αντίθετο άποτέλεσμα από εκείνο που επιδιώκουμε. Το Γεροντικό λέει ότι «και αυτό τό εργάζεσθαι τό αγαθόν δέεται διακρίσεως». Η διάκριση είναι μεγάλη άρετή. Είναι γεννήτρια και πηγή όλων των άρετών. Αν στην έξομολόγηση λείψη ή διάκριση, ή ψυχή δέν θα βρη άνάπαυση και σωτηρία. Σ κ ο π ό ς τ η ς Έ κ κ λ η σ ι α ς δέν ε ί ν α ι ό σ υ ν τ ρ ι μ μ ό ς τ η ς ψ υ χ η ς κ α ι ή ά π ό γ ν ω σ η, ά λ λ ά ή δ ι ό ρ θ ω σ η. Και αν χρειάζεται μιá φορά να έχη διάκριση ό έξομολογούμενος, χίλιες φορές είναι ανάγκη να έχη διάκριση ό πνευματικός.

Δέν γεννιέται καμιά άμφιβολία ότι για να επιτύχη ό πνευματικός στο έργο του χρειάζεται να έχη όχι μόνο γνώση του Νόμου του Θεού και των Έρωτων Κανόνων αλλά και τής ψυχολογίας του ανθρώπου. Πέρα όμως από αυτές τις γνώσεις χρειάζεται προσοχή, προσευχή, ταπείνωση, θυσιαστική άγάπη, ύπομονη και πάνω άπ' όλα πολύ άνεπτυγμένη διάκριση, για να έρμηνεύη τους Κανόνες σωστά και να Εέρη σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση πότε και πώς θα τους έφαρμόση. Να ένωματώνη τόν έξομολογούμενο στην Έκκλησία. Γιατί ό Κύριος λέει: «Τόν έρχόμενον πρός με ού μη εκβάλω έξω» (Ίωάν. 6, 37).

ΙΣΤΟΡΓΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Του Μητρ. Σάμου και Ίκαρίας
κ. ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΟΝΟΣ

Δέν είναι μόνο, ως πούμε, θέμα ιδιωτικής πρωτοβουλίας ό πνευματικός άνεφοδιασμός των εργατών τής Έκκλησίας. Είναι βέβαια και προσωπική διάθεση. Όπως προτρέπει και ό Άπόστολος Παύλος: «Μή άμέλει του έν σοι χαρίσματος...» (Α΄ Τιμ. 4,14). Παίρνει, όμως, ευρύτερες διαστάσεις και συνδέεται με τις γενικότερες επιδιώξεις τής Έκκλησίας. Γιατί, μιá Έκκλησιαστική Άρχή, που καταρτίζει προγράμματα δράσεως, δέν μπορεί να άδιαφορή για τήν ποιότητα και ικανότητα των προσώπων, στα όποια έμπιστεύεται τήν ύλοποίησή τους. Και μάλιστα στους κρίσιμους καιρούς μας με τα δύσκολα προβλήματα και τις πολλές άπαιτήσεις.

Νά γιατί ή Έκκλησία στην πιό επίσημη έκφρασή της, στη Θεία Λειτουργία, πολύ έντονα θυμάται τους διακόνους της, τις πνευματικές ανάγκες, τις αδυναμίες και τις ένδεχόμενες πτώσεις τους. Και με τό στόμα των ίδιων των Λειτουργών της προσεύχεται. Ίδου μερικές χαρακτηριστικές περικοπές: «Έτι δεόμεθα ύπέρ του Άρχιεπισκόπου ήμών (...), ύπέρ των άδελφών ήμών των Ίερέων, Ίερομονάχων, Ίεροδικόνων και Μοναχών...». «Υπέρ των καρποφορούντων και καλλιεργούντων έν τή άγίω και πανσέπτω ναφ τούτω, κοπιόντων, φαλλόντων...». «Ποίησον ήμάς άξιους γενέσθαι του προσφέρειν σοι... Και ικανώσον ήμάς, ως έθου εις τήν διακονίαν σου ταύτην, έν τή δυνάμει του Πνεύματός σου του Άγίου...». Πολύ έντυπωσιακή είναι ή μεγαλόφωνη αίτηση: «Έν πρώτοις, μνήσθητι, Κύριε, του Άρχιεπισκόπου ήμών (...), όν χάρισαι ταίς άγίαις σου Έκκλησίαις έν ειρήνη, σών, έντιμον, ύγιά, μακροημερεύοντα, και όρθοτομούντα τόν λόγον τής σής άληθείας».

Με ίερο δέος διαβάζουμε στην Λειτουργία του Μ. Βασιλείου: «... Σὺ εἶ ὁ θεμενος ἡμᾶς εἰς τὴν διακονίαν ταύτην... Εὐδόκησον δὴ, Κύριε, τοῦ γενέσθαι ἡμᾶς διακόνους τῆς καινῆς σου Διαθήκης λειτουργοὺς τῶν Ἁγίων σου Μυστηρίων... Ἦνα, καταξιοθέντες λειτουργεῖν ἀμέμπτως τῷ ἁγίῳ σου Θυσιαστηρίῳ, εὐρωμεν τὸν μισθὸν τῶν πιστῶν καὶ φρονίμων οἰκονόμων ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ φοβερᾷ...». Και παρακάτω: «Μνήσθητι, Κύριε, ... τῶν ὀρθοτομούντων τὸν λόγον τῆς σῆς ἀληθείας... τοῦ Πρεσβυτερίου, τῆς ἐν Χριστῷ Διακονίας, και παντὸς ἱερατικοῦ Τάγματος και μηδένα ἡμῶν κατασχόντης τῶν κυλούντων τὸ ἅγιόν σου Θυσιαστήριον».

Πάμπολλες είναι οι παρόμοιες λειτουργικές εκφράσεις. Η Έκκλησία στις Άκολουθίες σκέπτεται τους εργατες της και επικαλεῖται γι' αὐτοὺς τὸ θεῖο ἔλεος. Είναι κάτι πολὺ σημαντικό. Και, ὄχι σπάνια, σε τέτοιες ὥρες νιώθουμε νὰ γλυκαίνει τὴν ψυχὴ μας ἡ θεία Χάρη.

Παράλληλα ἡ μέριμνα τῆς Έκκλησίας ἐκδηλώνεται και με ἄλλους τρόπους. Πρακτικιοποιεῖται σὲς παντοειδεῖς συνάξεις Ίερο-

κηρύκων, Ἐφημερίων, Ἐξομολόγων, Κατηχητῶν καὶ ἄλλων στελεχῶν τῆς πολύμορφης ἐκκλησιαστικῆς διακονίας. Ἰδιαίτερη σημασία παίρνουν, στὰ τοπικὰ πλαίσια τῶν Μητροπόλεων, Ἱερατικὰ Συνέδρια, μηνιαῖες κατὰ περιφέρειες ἐπικοινωνίες Μητροπολιτῶν με Ἐφημερίους, Ποιμαντικὰ διήμερα σὲ Μονές, προσκυνηματικὲς ὁμαδικὲς ἐκδρομὲς στελεχῶν κ.λπ. Δυστυχῶς τέτοια προγράμματα δὲν παίρνουν δημοσιότητα. Ἐπομένως, λίγα γνωρίζουμε γι' αὐτά. Ὅμως, με τίς ἔστω καὶ περιορισμένους πληροφορίες, θαυμάζουμε τὴν ποιότητα καὶ τὴν ἐπικαιρότητά τους. Βλέπουμε τὸ ζωηρὸ παλμὸ τῆς ποιμαίνουσας Ἐκκλησίας γιὰ τὸν ἐμπλουτισμὸ τῶν ἐργατῶν τῆς με ἐφόδια, ἀπαραιτήτητα γιὰ μιὰ σωστὴ ἐνοριακὴ ἐργασία.

Θὰ μπορούσαμε ἐξ ἄλλου νὰ σημειώσουμε ἀκόμα δύο στοιχεῖα ποὺ ἀνεβάζουν, καθὼς βλέπουμε, ψηλότερα τὸ ἐπίπεδο τοῦ ποιμαντικοῦ αὐτοῦ ἔργου. Πολλὲς Μητροπόλεις προσκαλοῦν στὰ Ἱερατικὰ τους συνέδρια Καθηγητὰς τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν καὶ ἐκπροσώπους Ὁργανισμῶν, ποὺ ἐρευνοῦν καὶ ἀντιμετωπίζουν σύγχρονα κοινωνικὰ προβλήματα λ.χ. τὸ ἔγκλημα, τὰ ναρκωτικὰ κ.λπ. Καὶ τὸ ἄλλο, ποὺ ἐντυπωσιάζει εἶναι ἡ προσφορὰ τῶν ἴδιων τῶν Ἐφημερίων. Με σοβαρὴ σκέψη καὶ υπεύθυνη διάθεση ἀναπτύσσουν εισηγήσεις. Συμμετέχουν ζωηρὰ στὶς συζητήσεις. Καὶ κάνουν προτάσεις πολλὰς φορὲς ἐκπληκτικῆς.

Μὴ ξεχνάμε ἔπειτα καὶ τίς γενικώτερες, σὲ πανελλήνια κλίμακα, ποιμαντορικὲς φροντίδες τῆς Ἐκκλησίας. Ἀπ' τίς παλαιότερες ὑπευθυμίζουμε τὴν Ἀνώτερη Σχολὴ Ἱεροκηρύκων, τὰ Φροντιστήρια Πνευματικῶν καὶ Κατηχητῶν, ποὺ λειτουργοῦσαν με τὴν εὐθύνη τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, γιὰ τὴν ἐπιμόρφωση βασικῶν Στελεχῶν τῆς Κηρυκτικῆς, Ἐξομολογητικῆς καὶ Κατηχητικῆς διακονίας τῶν Μητροπόλεων. Ἐπίσης ἀναφέρουμε τὴ Σύναξη Μοναστικῶν Παραγόντων, τὰ Σεμινάρια γιὰ στελέχη τοῦ ἀντιαιρετικοῦ Ἀγώνα καὶ Ἱεροκήρυκες, καὶ Θεολογικὰ συμπόσια, ποὺ πραγματοποιήθηκαν, κάπως πρόσφατα, στὸ Διορθόδοξο Κέντρο στὴ Μονὴ Πεντέλης.

Ὡστόσο, δὲν πρέπει νὰ ὑποτιμήσουμε καὶ τὴν ταπεινὴ προσπάθεια πολλῶν Ἐφημερίων σὲ πλαίσια ἐνοριακά, γιὰ νὰ διατηροῦν μιὰ, ἔστω ὀλιγάριθμη, ὁμάδα ὁμόψυχων συνεργατῶν. Ἐνας ἐνοριακὸς Ἀγιογραφικὸς Κύκλος, ἐκδρομὲς, Λειτουργίες σὲ γραφικὰ ἐξωκλήσια καὶ ἄλλα, ὅταν γίνονται με σοβαρότητα, μποροῦν νὰ δημιουργήσουν μιὰ καλὴ ἀτμόσφαιρα συνεργασίας. Ὁ Ἱερέας πρέπει πάντα νὰ συντροφεύεται ἀπὸ ἀνθρώπους, ποὺ διαθέτουν ἐκτὸς ἀπὸ πνεῦμα συνεργασίας, πίστη καὶ παράδειγμα.

Ὅσοι ἔχουν ἀφιερωθεῖ στὴ διακονία τῆς Ἐκκλησίας παρουσιάζουν κάθε τόσο καὶ μεγαλύτερη ἀνάγκη ἀπὸ στοργὴ καὶ συμπαράσταση. Κεὶ ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Διοίκηση προσπαθεῖ ν' ἀνταποκρίνεται: σ' αὐτὲς τίς ἀνάγκες. Με τίς Ἀκολουθίες, τὸν προφορικὸ καὶ γραπτὸ λόγο, τὰ Συνέδρια καὶ με ἄλλες εὐκαιρίες στέκεται κοντὰ στοὺς δουλευτὲς τῆς. Προσφέρει τὴν εὐλογία τοῦ Κυρίου τοῦ Ἀμπελώνος. Ἐνισχύει τὴ θέληση. Ἀναθερμαίνει τὴν ἐλπίδα. Πυρακτώνει τὴν καρδιά. Ἐπομένως, με τὴν παραπάνω μέριμνα δὲν δίνει στὰ στελέχη τῆς μόνο ἐνημέρωση στὰ σύγχρονα προβλήματα. Δὲν κάνει μόνο παρουσίαση τῶν θέσεων καὶ τῶν ἀντιθέσεων τῆς πάνω σ' αὐτά. Πετυχαίνει κάτι πιὸ οὐσιαστικό. Τὸν πνευματικὸ ἐξοπλισμὸ, ποὺ ἀγιάζει τοὺς ἐργάτες καὶ τοὺς ἱκανώνει στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας τῶν ψυχῶν.

ΓΙΑ ΚΑΠΟΙΑ ΑΡΠΑΚΤΙΚΑ ΓΕΡΑΚΙΑ

Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 134

τὴν ὁμορφιά καὶ τὸ ἄρωμα τῆς ἀγνότητάς σου.

Φύλαξε τὴν πίστη σου, ἀπ' τὰ γεράκια τῆς ἀθείας. Μπλεγμένοι πολλοὶ νέοι στοὺς ἰστούς τῆς ἰδεολογικῆς τους συγχύσεως ἢ φορτωμένοι τὸ δυσβάστακτο βάρος σοβαρῶν παραπτωμάτων τους, διέκοψαν τίς σχέσεις τους με τὸν Λυτρωτὴ τους. Ἐξέχασαν τὸν Θεό, ποὺ τοὺς ἐπλάσσε. Ἐχάσαν τὸν Θεὸ ἀπὸ τὸ πνευματικὸ ὀπτικὸ τους πεδίο. Ἐνας ἀπροσδιόριστος, ὑποσυνειδητὸς φόβος κατέχει τὴν ψυχὴ τους. Ὅσο κι ἂν εἶναι πολλοί, αἰσθάνονται ἀπελπιστικὰ μόνοι στὸ κατρακύλισμά τους πρὸς τὸ χάος — σὰν τοὺς τυφλοὺς, ποὺ δὲν γνωρίζουν πόσοι συνάνθρωποὶ τους βαδίζουν στὸν ἴδιο δρόμο. Καὶ ζητοῦν νὰ παρασύρουν κι ἄλλους, κι ἄλλους στῆς ἀπιστίας τὸ ρεῦμα.

Φύλαξε, ἀκόμη, τὰ ὑψηλά σου ἰδανικά. Τὰ γεράκια τῆς ἀσεβείας ἔχουν πολλοὺς τρόπους ἐπινοήσει, γιὰ νὰ σοῦ μαθήσουν ὅ,τι καλὸ καὶ εὐγενικὸ ὑπάρχει στὴν ψυχὴ σου. Ἐχουν συμφέρον νὰ σὲ κάνουν «νὰ μὴ πιστεύης τίποτα, νὰ μὴ ἐλπίζης τίποτα». Νὰ μὴ φοβᾶσαι τὸν Θεό, νὰ μὴ σέβασαι τὴν Ἐκκλησία, νὰ μὴ ἀγαπᾶς τοὺς συνάνθρωπούς σου. Νὰ μὴ ἐπιδιώκῃς ἕνα καλύτερο μέλλον, καὶ μάλιστα, τὴ βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἐχουν συμφέρον νὰ σὲ πείσουν νὰ μὴ ἀγωνίζεσαι «τὸν ἀγῶνα τὸν καλόν». Ὅταν ἀγωνίζεσαι τοὺς εἰσαι σκληρὸς ἀντίπαλος. Ὅταν σταματήσης τὸν ἀγῶνα, θὰ γίνῃς δοῦλος τους. Καὶ τὸ σταμάτημα τοῦ ἀγῶνα σου εἶναι κίβλας ἢ πρώτη σου δουλοπρεπῆς ἐνέργεια. Ἡ πρώτη ἦττα.

Φυλάξου, τέλος, ἀπὸ κάποια ἄλλα φοβερά καὶ ἀνύποπτα γεράκια, τοὺς φίλους σου. Ἡ Ἀγία Γραφή λέει: «φίλος πιστός, σκέπη κραταιά, ὁ δὲ εὐρὼν αὐτὸν εὖρε θησαυρόν». Μὰ ποιὸς φίλος; Ὁ πιστός, — στὸν Κύριο καὶ στὴν φιλία. Κάποτε, ὅμως, οἱ φίλοι εἶναι χειρότεροι ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς. Ἀλλὰ αὐτό, εἰδικὰ αὐτό τὸ θέμα τῶν φίλων, χρειάζεται νὰ τὸ συζητήσουμε πλαστώτερα.

Σοῦ διαβιβάζω τὴν εὐχὴ τῆς μητέρας σου καὶ τὴν ἀγάπη τῶν ἀδελφῶν σου.

Ἐχε καὶ τὴν δική μου εὐχή, παιδί μου Στέφανε καὶ ὀγίαίνε.

Ὁ πατέρας σου Γεώργιος,
ἱερεὺς.

ΤΑ ΠΕΙΝΑ ΚΑΙ ΑΓΑΠΗΜΕΝΑ

Τοῦ ΦΩΤΗ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Ταπεινή και ήσυχη ζωή, θα ηή ἀληθινή ζωή. "Οποῖος ζῆ μακριά ἀπό τήν ταραχή τοῦ κόσμου κι ἀπό τίς διάφορες ἐγνοιες, αὐτός πού ζῆ ἀποτραβηγμένος, μὲ μιὰ μικρὴ κι ἀγαπημένη συντροφιά, αὐτός, κατὰ τήν ἰδέα μου, ζῆ ἀληθινά. Εἶναι σάν τὸν ἄνθρωπο πού περπατᾷ σιγὰ - σιγὰ και περιεργάζεται κι εὐχαριστεῖται ἀπὸ ὅσα βλέπει στὸν δρόμο του, σταματᾷ ὅποτε θέλει, συλλογίζεται, δὲν βιάζεται, ἐνῶ οἱ ἄνθρωποι πού ζοῦνε μὲ πολλές σκοτοῦρες και φασαρίες, ἔχοντας τήν ἰδέα πὼς αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικὴ Ζωή, πού τὴ λένε και «ἐντονη, γεμάτη, δυναμικὴ» και μ' ἄλλα τέτοια τρανταχτερὰ ὀνόματα, αὐτοὶ λοιπὸν μοιάζουνε μὲ κείνον πού τρέχει γρήγορα μ' ἕνα αὐτοκίνητο και δὲν προφταίνει νὰ δῆ τίποτε, κι ἔτσι δὲν νοιώθει τίποτα. δὲν αἰσθάνεται τίποτα, δὲν φέρνει στὸν νοῦ του τίποτα.

"Ὅσοι ζοῦνε αὐτὴ τὴ Ζωή (κι αὐτὴ τὴ Ζωὴ ζοῦνε οἱ σημερινοὶ ἀχόρταγοι ἄνθρωποι), εἶναι πάντα βιαστικοί, πάντα ἀφηρημένοι, ὀλοένα μὲ τὸ μάτι στὸ ρολόγι, λαχανιασμένοι. Θέλουνε νὰ τὰ προφτάξουνε ὅλα, κι ἔχουνε μεγάλες στενοχώριες γιατί δὲν μποροῦνε. Τὸ μυαλό τους εἶναι ἄνω κάτω, ἡ καρδιά τους ἀναστατωμένη κι ἐκείνη. Νευρικοί, ἀκατάκαθιστοι, σαστισμένοι, δὲν ἔχουνε ἡσυχία, μήτε τὴ μέρα, μήτε τὴ νύχτα, λές κι εἶναι καταραμένοι.

Οἱ ἄνθρωποι, πού, ὅπως λένε, ζοῦνε «γιὰ τὴ μεγάλη Ζωή», μ' ἄλλα λόγια πού περνᾶνε τὸ μαρτύριο πού εἶπαμε, ὅλα τὰ δοκιμάζουνε, γρήγορα και λαχανιασμένα, ὅλα τα ξέρουνε, και μονάχα τὸ τί θα ηή ἀληθινὴ Ζωὴ και τί οὐσία ἔχει αὐτὴ ἡ Ζωή, δὲν γνωρίζουνε.

Τὸν εαυτό τους δὲν τὸν ξέρουνε ποῖος εἶναι, γιατί ποτὲ δὲν βρίσκονται μαζί του. Δὲν τὸν χωνεύουνε, σάν νὰ εἶναι ὁ πιὸ μεγάλος ἐχθρός τους, τὸν ἀποφεύγουνε, ὅπως ἀποφεύγει κανένας ἕνα δυσάρεστο κι ἐνοχλητικὸ ἄνθρωπο. «Ὦχι! Πὼς θὰ μείνω πάλι μ' αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο; Τί νὰ τοῦ πῶ; Τί νὰ μοῦ πῆ; Πὼς νὰ περᾶσῃ ἡ ὥρα;» Ἔτσι συλλογίζονται, ὅποτε ὑπάρχει φόβος ν' ἀπομείνουνε μοναχοὶ μὲ τὸν εαυτό τους, γιὰ νὰ ζήσουνε λίγο ἀληθινά, νὰ θυμηθοῦνε πὼς ἔχουνε ἕναν εαυτό. Πρέπει νὰ τὸν λημονήσουνε,

σάν νὰ μὴν ὑπάρχει, σάν νὰ πέθανε. "Ὅλες οἱ ἐγνοιες κι οἱ κοσμικὲς φροντίδες πού τοὺς τυλίγουνε σάν σχοινιά και τοὺς τραβᾶνε ἀπὸ δῶ κι ἀπὸ κεῖ, εἶναι γι' αὐτοὺς ἡ σωτηρία, ἡ σωτηρία ἀπὸ τὸν εαυτό τους. Τρέχουνε καταδιωγμένοι ἀπ' αὐτὸ τὸ φάντασμα, και γιὰ νὰ τ' ἀποφύγουνε κάνουνε ὅ,τι μποροῦνε.

Αὐτοὶ εἶναι οἱ δυστυχισμένοι ἄνθρωποι πού κερδίσανε ὅλον τὸν κόσμο, και χάσανε τὴν ψυχὴ τους, τὸν εαυτό τους. Πού πουλήσανε τὰ πρωτόκκια γιὰ ἕνα πιάτο φακί.

Κάθε στιγμὴ τῆς ζωῆς εἶναι πολύτιμη γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Χαμένες ὥρες εἶναι ἐκείνες πού νοιώθει ψεύτικα πὼς ζῆ, ὅποτε βρίσκεται μέσα σὲ κάποια φασαρία πού τὸν ψευτογελά πὼς τότε ζῆ ἀληθινά και παρηγοριέται. Ἄληθινά δὲν ζῆ κανένας, ἂν δὲν ἔχη συντροφιά τὸν εαυτό του, τίς σκέψεις του, τὰ αἰσθημάτα του. Πὼς μπορεῖ νὰ ζῆ, σὲ καιρὸ πού ὁ εαυτός του θὰ λείπει.

Ζώντας μὲ τὸν εαυτό μας, δὲν γινόμαστε ἐγωιστές, ὅπως θὰ ποῦνε κάποιοι πού κρίνουνε ξώπετσα. "Ἰσῖα - Ἰσῖα, μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἀνθίζει μέσα μας ἕνα πάντερο περιβόλι, γεμάτο ἀγάπη γιὰ τοὺς ἄλλους, κι ἡ καρδιά μας πίνει ἀπὸ τὴ δροσερὴ πηγὴ πού ἔβαλε ὁ Θεὸς μέσα μας. Ἐκεῖνος εἶπε: «Ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ βρίσκεται μέσα σας». Και τί ἄλλο εἶναι ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ, παρὰ ἡ ἀληθινὴ Ζωή; «Ὅτι παρὰ Σοί, πηγὴ ζωῆς. Ἐν τῷ φωτὶ σου ὀψόμεθα φῶς». «Σὲ Σένα, λέγει, βρίσκεται ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς». Και πάλι, λέγει ὁ Χριστός: «Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς Πνεύματός ἐστε»; Οἱ ἅγιοι πού ζήσανε τὴν ἀληθινὴ Ζωή, μιλᾶνε μὲ τὰ παρακάτω λόγια: «Μὴν περιμένεις νὰ λυτρωθῆς ἀπὸ τοὺς ἄνθρώπους κι ἀπὸ τὰ ξεγελάσματα πού τὰ λένε διασκεδάσεις και ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς. Καλότυχος εἶναι ὁποῖος ξεμάκρυνε ἀπὸ τὸν κόσμο κι ἀπὸ τὴν ἀπατηλὴ ταραχὴ του, και προσέχει μονάχα στὸν εαυτό του. "Ὅποιος δὲν ἐνοιωσε τὴν εἰρήνη, δὲν ἐνοιωσε πὼς ζῆ. Ἐκεῖνοι πού παραδίνουνε τὸν εαυτό τους στὶς ἡδονές και στὶς κοσμικὲς ἀπολαύσεις, και θαρροῦνε πὼς κάνουνε εὐτυχισμένο τὸν εαυτό τους, αὐτοὶ κἀθοντα παντοτινὰ ἔξω ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ σπίτι τους. Ἔμμα μέσα στὸ σπι-

τάκι πού βρίσκεται μέσα σου, και θὰ δῆς τὸ παλάτι τ' οὐρανοῦ. Γιατί, ἕνα εἶναι και τοῦτο και κείνο, κι ἀπὸ τὸ ἴδιο παραθύρι τὰ βλέπεις και τὰ δυό».

★

Αὐτὰ κι ἄλλα τέτοια συλλογίζόμενα, καθισμένοι στὸ φτωχικὸ μου. Τι λέγω: Στὸ παλάτι μου. Σ' αὐτό, ὅλα εἶναι ταπεινά, μικρὰ κι ἀγαπημένα. Μήτε βίλλες θέλω, μήτε ψηλά κάγκελλα, μήτε πορτιέρηδες, μήτε γυαλιστερὰ πράγματα, μήτε τίποτα ἀπὸ τὰ τόσα πού θέλουνε νάχουνε οἱ ἄνθρωποι, και πού γι' αὐτὸ δὲν βρίσκουνε ἡσυχία, μέρα και νύχτα. Πὼς τὰ σηκώνουνε, οἱ δύστυχοι, τέτοια βάρη ἀσήκωτα. Ἐγὼ τρέμω μὲ τὴ θυσία πού κάνουνε στὴν ματαιοδοξία τους!

Πολλὲς φορὲς στενοχωριέμαι πὼς κι ἐγὼ ἔχω πολλὰ πράγματα, ἐνῶ θὰ μπορούσα νὰ ζήσω μὲ πολὺ λιγώτερα. Ἀπορῶ πὼς δὲν νοιώθουνε νὰ τοὺς πλακώνουνε ὅσοι ἔχουνε δικὰ τους θεόρατα χτήρια, πολυκατοικίες, ἐργοστάσια, βαρεῖα ἀγκωνάρια, κήπους ἀπέραντους, παπῖρια πελώρια, βάρος ἀβάσταχτο, λαμαρίνες χιλιάδες ὀκάδες, γραφεῖα, παραγραφεία, ἀλληλογραφεῖες, τηλεγραφήματα, τηλεφωνήματα, ἀεροπλᾶνα, τρέξ' ἀπὸ δῶ, τρέξ' ἀπὸ κεῖ, ἡ λίρα πέφτει, τὸ δολλᾶριο κλονίζεται, τὰ πετρέλαια ἀνεβοκατεβαίνουνε, τὸ χρηματιστήριο, οἱ μετοχές, κι ἄλλα, κι ἄλλα. Πὼς ἀντέχουνε σὲ τόσα φοβερὰ πράγματα; Πὼς νὰ μὴ χάσουνε τὸν εαυτό τους μέσα σ' αὐτὸν τὸν λαβύρινθο πού χωθήκανε!

Σ' ἕναν ἀσκητὴ πού ζῆ σὲ μιὰ ἐρημιὰ στ' Ἅγιον Ὄρος, ἔστειλε κάποιος 100 δραχμές, μήπως τοῦ χρειαστοῦνε, και κείνος τοῦγραψε. «Δὲν δύναμαι νὰ κοιμηθῶ ἀπὸ τὴν ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποῖαν ἔλαβα παρὰ τῆς ἀγάπης σου τὰς ἑκατὸν δραχμάς. Τσαῦτα χρήματα, τί νὰ τὰ κάμω, εὐλογημένε;» Θυμήθηκα τὰ λόγια πού εἶναι γραμμένα στὸ χαρτί πού κρατᾷ ὁ ἅγιος Ἐφραίμ: «Ἀσκητῆς ἀκτῆμων, ἀετὸς ὑπὶ πέτρης».

★

Εἴμαστε, λοιπὸν, παραφορτωμένοι, κι ἔμεῖς, ἡ δὲν εἴμαστε; Τάχουμε

όλα. "Έχουμε κι ένα περιβολάκι, μικρό, ίσαμε μιά γαϊδαροκυλίστρα.

Και όμως, αυτό το κομμάτι το χῶμα είναι για μᾶς θησαυρός ανεκτίμητος. "Έχει λουλούδια πού μοσχοβολούνε, ἡμερα κι ἄγρια, τὰ περισσότερα ἄγριολούλουδα, δεντρολίβανο, βασιλικό, μαντζουράνα, δυόσμο, ἀψιφιά, κι ἄλλα. "Έχει και μίαν ἑλιά, δυὸ λεμονιές, μιά πορτοκαλιά και μιά ροδιά. Κάθουμαι, σὺν πασῶς, και δοξάζω τὸν Θεό. Μέλισσες, πεταλούδες, σκαθάρια, χρυσοσασιλιᾶδες, μυγάκια λογιῆς - λογιῆς, ἄλλα μοκρουλά, ἄλλα στρογγυλά, πετᾶνε γύρω στὶς πρασινάδες, και τὸ σιγανὸ βουΐσμά τους μὲ νανουρίζει.

Περιεργάζουμαι κάτω το χῶμα, τὸ κυττάζω ἀπὸ κοντὰ, καθισμένος χᾶμα. Μερμηγκία κι ἄλλα μαμούδια περπατᾶνε δῶ και κει, κόνοντες κάποιες μυστηριώδεις δουλειές. Πόσο ἀξιογάπητα εἶναι αὐτὰ τὰ πλάσματα! Πηγαίνουερχονται βιαστικά, ἀνταμώνονται στὸ δρόμο τους, σταματᾶνε, τριβᾶ τὸ κάθλα ὅπου θέλει. Ποιὸς ἔφρει τί συλλογίζονται και τί κάνουνε. Μιά φορά, καμμιά σημασία δὲν δίνουνε στὰ σπουδαῖα πράγματα πού γίνονται στὸν κόσμο, πεντᾶρα δὲν δίνουνε ἂν ἕνας ἄνθρωπος πῆγε στὸν οὐρανὸ μέσα σὲ μιά σιδερένια μηχανή.

★

Κι ἐγὼ μαζί μ' αὐτὰ ζω εὐτυχισμένος, μέσα στὴν ἡσυχία και στὴν εἰρήνη τῆς ταπεινώσεως. Βέβαια, ὁ ἀστροναύτης δὲν νοιάζεται για τοῦτα τὰ μικρὰ πού δὲν φαίνονται ἀπὸ κει ψηλά πού βρίσκεται. Μὰ και τὰ μερμηγκία, οἱ λαμπρές και τᾶλλα τὰ μαμούνια δὲν νοιάζονται γι' αὐτὸν. Χαμπᾶρι δὲν παίρνουνε!

Λέγω μέσα μου: «Ποῦ πᾶς, βρέ ἄνθρωπε; Ἄφηνεις τὸν ἑαυτὸ σου, τὸν πολῦτιμο ἑαυτὸ σου, και πᾶς

νὰ βρῆς ἄλλον κόσμο! Οἱ κόσμοι παντοῦ εἶναι ἴδιοι. Τὰ μάτια πού τοὺς βλέπουνε εἶναι διαφορετικά».

Ὁ ἀστροναύτης θαρῆθηκε τῆ γῆ, τὸ σπιτί του. Και πέταξε νὰ πῆ στὸν Ἄρκτουρο, στὸν Σείριο. Και ὅμως τί χαρὰ θᾶνοιωθε, ἂν, ἐκει πού πηγαίνει, στὴν ἄκρη τοῦ σύμπαντος, εὔρισκε ἕνα περιβολάκι, μικρὸ και ταπεινὸ σὺν τὸ δικὸ μαρ!

★

Καλὰ εἴμαστε, ἀγαπημένα μου μερμηγκία. Κανένas δὲν μᾶς ἔφρει. Μῆτε νοιαζόμαστε για τὸν κόσμο, για τίς μηχανές του και για τᾶλλα τὰ μεγαλεία του.

Πόσο ἐμορφο πρᾶγμα εἶναι νὰ μὲ σὲ ἔφρη κανένas, νὰ σ' ἔχουνε ὅλοι λησμονημένον! Νὰ εἶσαι ἕνα μὲ τὰ μερμηγκία, πού πηγαίνουερχονται βαστώντας στὸ στόμα τους ἕνα κομμάτι ἄχυρο! Νὰ εἶσαι ἕνα μὲ τὰ πεταλούδια, αὐτὰ τὰ πετᾶμενα λουλούδια, πού δὲν πετᾶνε ψηλότερα ἀπὸ τὰ μικρὰ δεντράκια μας, νὰ εἶσαι ἀδερφός με τίς χρυσόμυγες, μὲ τὰ μικρὰ ζουζούνια, πού βουσουνίζουν χαρούμενα και ψάχνουνε ἀνάμεσα στὰ φύλλα και στὰ ἄνθια πού μοσχοβολοῦνε! "Ένα μὲ τὰ πουλάκια πού κελαιδοῦνε ἀξέγνοιαστα ἀποπάνω μας. Μὲ τὸν τζιτζικα, πού φωνάζει καθισμένος ἀπάνω στὸ δέντρο, ντερβίσις πού δὲν φροντίζει για τίποτα.

Ναί. Θέλω νὰ εἶμαι κι ἐγὼ ἕνα ἀπ' αὐτὰ, νὰ ζω ἀνάμεσα τους. Δὲν θέλω νὰ εἶμαι ἄνθρωπος, τὸ πονηρότατο αὐτὸ πλάσμα, πού ἀπὸ τὴν πονηριά, ἀπὸ τὴν φιλοδοξία κι ἀπὸ τὴν ἄχортаγιά, δὲν ἔχει καιρὸ νὰ ζήσει, κι εἶναι ὀλοένα φουρτουνιασμένος!

(Ἀπὸ τὸν «ΕΦΗΜΕΡΙΟ» τοῦ 1961).

ΑΓΙΟΓΡΑΦΟΙ ΙΕΡΕΙΣ ΒΕΒΑΙΩΜΕΝΟΙ (Α-Κ)

Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 135

πλίας. — Ἰερόθεος ἱεροδιάκονος ἀπὸ τὴ Λιβερὰ Πόντου. — Νικόλαος Ἰσπανὸς σκευοφύλακος (Νάξος). — Ἰωακείμ ἱερομόναχος ἀπὸ τὴ Σίφνο. — Ἰωακείμ ἱερομόναχος Κύπριος (Σίφνος). — Ἰωάννης οἰκονόμος ἀπὸ τὸ Ἄργος. — Ἰωάννης (Ρόδος). — Ἰωάννης ἀρχιδιάκονος (Ἴσως ὁ ἴδιος μὲ τὸν προηγούμενο). — Ἰωάννης ἱεροδιάκονος (Βυζ. Μουσ. Ἀθηνῶν). — Ἰωάννης ὁ ἐκ Ζάτουνας (Λακωνία). — Ἰωάννης (Ἄνω Πεδιάδ. Ν. Ἰωαννίνων). — Ἰωάννης τοῦ Κωνσταντίνου ἱερέας ἀπὸ τὰ Κατσανοχώρια Ν. Ἰωαννίνων (Ν. Πρεβέζης, Σούλι). — Ἰωαννίκιος ἱερομόναχος (Κύπρος). — Ἰωσήφ ἱερομόναχος ἀπὸ τὴ Νομιτῆ Οἰτύλου. — Παρθένιος Καγκελᾶριος ἱερομόναχος ἀπὸ τὴν Ἀθήνα (Βενετία). — Καισάριος ἱερομόναχος (Σινᾶ). — Ἀνδρέας Καραντινὸς Ἀρχιεπισβύτερος γεννημένος στὸ Κάστρο Κεφαλληνίας. — Ἄνθιμος Καστροφύλαξ ἱερομόναχος ἀπὸ τὴν Κρήτη. — Ἀντώνιος Κόκκινος (Κεφαλληνία). — Ἄνθιμος Κορδαίος ἱερομόναχος (Χίος). — Γεώργιος Κουλιδάς οἰκονόμος (Κυνουρία). — Γιαννούλης Κουμαριανὸς ἀπὸ τὸ Κόρδι Ἄνδρου. — Τιμόθεος Κούρτζουλας ἀπὸ τὸ Ληξούρι. — Ἀναστάσιος Κουτρούλης ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο. — Στέφανος Κρασσᾶς ἀπὸ τὴν Κεφαλληνία. — Κύριλλος ὁ Χίος ἱερομόναχος. — Κωνσταντίνος ἱερομόναχος (Βέρροια, Καστοριά). — Κωνσταντίνος (χωριὸ Μαυρίλλο Φθιώτιδος). — Κωνσταντίνος (Σιάτιστα). — Κωνσταντίνος ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα (Ἀχαΐα). — Κωνσταντίνος διάκονος (Καπέσοβο Ζαγορίου). — Κωνσταντίνος ἀπὸ τὴ Φανερωμένη Κατσανοχωρίων Ν. Ἰωαννίνων. — Κωνσταντίνος ἀπὸ τὸ Φορτώσι τῆς ἴδιας περιοχῆς.

19ος αἰ. (—1821): Γρηγόριος ἱερομόναχος (Κύπρος). — Δαμασκηνὸς ἱερομόναχος (Χώρα Σκοπέλου). — Δευτερεύων ἱερομόναχος ἀπὸ τὴ Σίφνο. — Δημήτριος (Β. Ἠπειρος). — Γεράσιμος Κόκκινος ὁ Στρομπουλόδης ἀπὸ τὴν Κεφαλληνία. — Δημήτριος Κόκκινος ἱεροδιάκονος (Κεφαλληνία). — Δημήτριος Κόκκας ἱεροδιάκονος (Κεφαλληνία). — Κωνσταντίνος ἱερέας ἀπὸ τὴν Κορύθιαν Κατσανοχωρίων Ν. Ἰωαννίνων.

[Χωρὶς χρονολογία]: Ἰωάννης ὁ Ἰθρη ἱερομόναχος (Σινᾶ).

Στὸν παραπάνω πίνακα δὲν ἀναγράφηκαν βέβαια οἱ μοναχοὶ και οἱ ἀρχιερεῖς. Κληρικοὶ ὀπωσδήποτε εἶναι και ἄλλοι μὲ ἀδηλη τὴν ἰδιότητά τους, ὅπως τουλάχιστον μαρτυροῦν τὰ ἐκκλησιαστικὰ ὀνόματά τους.

(Στὸ ἐπόμενο: τὸ δεύτερο μέρος).

Κάθε Σάββατο ὥρα 10,15' - 10,30' π.μ. ἀκοῦτε ἀπὸ τὸ ραδιόφωνο τῆς ΕΡΤ (Α' Πρόγραμμα) τὴ νέα ἐκπομπὴ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἐκκλησίας

«Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΟ ΛΑΟ».

Μία ἐκπομπὴ πού μιλάει μὲ εὐκρίνεια στὸν εὐσεβῆ Λαὸ μας για θέματα τῆς Ἐκκλησίας πού τὸν ἐνδιαφέρουν.

— Προβολὴ τῶν θέσεων τῆς Ἐκκλησίας.

— Ἀπαντήσεις στοὺς ἀμφισβητήτες.

— Ἐνημέρωση για τὴν ποικίλη ἐκκλησιαστικὴ δραστηριότητα.

Ἀκοῦτε ὅλοι τὴν ἐκπομπὴ «Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΟ ΛΑΟ».

Ἔνα ἀκόμη δημόσιο δῆμα στὴν ὑπηρεσία τῆς ἀλήθειας για τὴν Ἐκκλησία και τὸ Λαὸ μας.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ, ΚΑΝΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΑΠΟΡΙΕΣ*

Του κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΦΟΥΝΤΟΥΛΗ
Καθηγητού Παν/μίου Θεσσαλονίκης

Ἡ ἔγνοια τῆς εἰσόδου στό ἱερό τοῦ βρέφους εἶναι αὐτή ἀκριβῶς πού εἶδαμε γιά τῆς ἀποδίδη ὁ Σ υ μ ε ῶ ν Θ ε σ σ α λ ο ν ί κ η ς καί πού εἶναι διαφανῆς καί στίς δυό ἀνωτέρω εὐχές καί στίς πράξεις πού συνοδεύουν τόν σαραντισμό. Τό βρέφος «προσκομίζεται» στό Θεό ὡς «δῶρον» καί «ἀνάθημα». Πού ἄλλοῦ θά προσφερθῆ τό δῶρον στό Θεό παρά στό θυσιαστήριό Του. Αὐτό ἀκριβῶς ἐρμηνεύει καί τήν εἴσοδο ἄλων τῶν βρεφῶν ἀδιακρίτως φύλου στό ἅγιο θῆμα. Δέν ἔχει καμμιά σχέση μέ τήν ἱερωσύνη, πού ἐπιφυλάσσεται στούς ἄνδρες. Πρόκειται περί πράξεως προσφοράς τοῦ νέου ἀνθρώπου στόν Θεό, καί γιά τόν Θεό καί τόν χριστιανισμό δέν ὑπάρχει διάκρισι καί προτίμησι φύλου. Ὅλοι εἴμαστε «εἰς ἓν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Γαλάτ. γ' 28), μέτοχοι τῶν ἴδιων ἀγαθῶν καί κληρονόμοι τῶν ἴδιων ἐπαγγελιῶν.

Πῶς τώρα εἶναι δυνατόν νά εἰσάγονται ἀβάπτιστα βρέφη στόν ναό καί στό ἱερό; Κατ' ἀρχήν στό ναό δέν ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος ἀβαπτίστων. Οἱ κατηχούμενοι καί οἱ πρὸς τό φῶτισμα εὐτρεπιζόμενοι, πού φυσικά δέν ἦταν ἀκόμα βαπτισμένοι, ὄχι μόνο ἐμπαιναν στό ναό, ἀλλά καί παρακολούθουν τήν κοινή προσευχή καί διδασκαλία καί κατὰ τίς συνάξεις τοῦ ἑσπερινοῦ καί τοῦ ὄρθρου καί αὐτή τήν τέλεσι τῆς θείας λειτουργίας μέχρι καί τίς δεήσεις ὑπέρ αὐτῶν μετὰ τήν ἔκτενη, ὅποτε καί ἀπελύοντο. Μετὰ τὰ ἀναγνώσματα καί τό κήρυγμα καί πρὶν ἀπό τοὺς κατηχούμενους ἀπελύοντο κατὰ τήν λειτουργία τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν οἱ «ἀκροώμενοι», πού ἦταν συμπαθοῦντες τόν χριστιανισμό μὴ χριστιανοί, οὔτε καὶ δηλαδή κατηχούμενοι. Εἶναι γνωστὸ ἀπὸ τήν ἱστορία καί τό παράδειγμα τῶν εἰδωλολατρῶν σλάβων, πού ἡ παρακολούθησι τῶν ἱερῶν τελετῶν στήν ἅγια Σοφία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔγινε αἰτία τῆς μεταστροφῆς τῶν στόν χριστιανισμό. Τὰ περὶ Σατανᾶ, πού ὀρίζεται στίς καρδιές τῶν ἀβαπτίστων βρεφῶν, εἶναι ὁπωσδήποτε ὑπερβολικά. Τὰ παιδιά, πού καί ὁ ἕνας ἔστω ἀπὸ τοὺς γονεῖς τοὺς εἶναι χριστιανὸς χαρακτηρίζονται ἀπὸ τὸν ἀπόστολο Παῦλο ὄχι ὡς «ἀκάθαρτα» ἀλλ' ὡς «ἅγια» (Α' Κορ. ζ' 14). Γι' αὐτὸ καί εἰσάγονται στό ἅγιο θῆμα. Ὁ σαραντισμὸς ἐξ ἄλλου τῶν βρεφῶν, ὅπως καί ἄλλοῦ σημειώσαμε (δὲλεπε ἀπάντησι στήν ὑπ' ἀριθμ. 85 ἐρώτησι) δέν γίνεται κατὰ τήν ὥρα τῆς τελέσεως τῆς θείας λειτουργίας.

Πάντως ὁ Σ υ μ ε ῶ ν Θ ε σ σ α λ ο ν ί κ η ς, μόνος αὐτός, μαρτυρεῖ ὅτι μόνο τὰ βαπτισμένα παιδιά, ἀδιακρίτως πάλι: φύλου, εἰσήγοντο κατὰ τήν ἐποχὴ τοῦ στό ἱερό (Διάλογος, κεφ. 60). Ὅτι ὅμως αὐτὸ δέν ἦταν σύμφωνο πρὸς τήν παλαιότερα πράξι φαίνεται ἀπὸ ὅσα γράψαμε προηγουμένως γιά τὸν χρόνον τῆς τελέσεως τοῦ βαπτίσματος, γιά τήν ἔνταξι: τῆς ἀκολουθίας τοῦ σαραντισμοῦ στή σειρά τῶν προβαπτισματικῶν τελετῶν καί γιά τὸ περιεχόμενον τῶν ἴδιων τῶν εὐχῶν, ἀλλὰ καί ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν χαρακτηρισμὸ τοῦ Συμεῶν ὡς «κατηχούμενων» τῶν σαραντισμένων παιδιῶν.

Ἡ ἀπάντησι στό τρίτο ἐρώτημα εἶναι καί εὐκολη καί δυσκολωτάτη. Εὐκολη, γιὰ τὸ νεώτερο «Μικρὸν Εὐχολόγιον» ἐκδόσεως Ρώμης 1954, τόμος Α', σελ. 7-12, προτείνει μιὰ λύσι, πού ἴσως εἶναι καί ἡ μόνη, ὑπὸ τίς παρῶσες συνθήκες, διώσιμη. Κατ' αὐτὸ ἡ ἀκολουθία τοῦ σαραντισμοῦ γίνεται κανονικά «τῆ τεσσαρακοστῇ ἡμέρᾳ» ἀπὸ τῆς γεννήσεως, εἴτε εἶναι βαπτισμένο εἴτε ἀβάπτιστο τό βρέφος. Γίνονται ὅμως ὠρισμένες ἀλλαγές στὰ σημεῖα ἐκεῖνα τῶν εὐχῶν, στὰ ὁποῖα ὑπάρχουν ἀναφορὲς στή μελλοντικὴ δάπτισι τοῦ παιδιοῦ. Ἔτσι ἀπὸ τήν πρώτη εὐχή, πού μαζί μέ τῆ δευτέρα ἀποτελοῦν τό πρῶτο ζεύγος τῶν εὐχῶν πού ἀφοροῦν στόν καθαρισμὸ τῆς μητέρας, γιά τίς ὁποῖες θά κάνουμε λόγο στήν ἐπομένη ἀπάντησι, παραλείπεται ἡ φράσις «ἵνα καί τοῦ νοητοῦ καταξιώθῃ φωτὸς ἐν καιρῷ ᾧ ὤρισας καί συγκαταριθμηθῇ τῇ ἁγίᾳ σου ποιήνῃ». Ἡ δευτέρα εὐχή μένει ὅπως ἔχει. Ἀπὸ τήν τρίτη εὐχή, τὴν ἀρχαία δηλαδή πρώτη εὐχή τοῦ δευτέρου ζεύγους, ἡ φράσι: «ἵνα καταξιώθῃ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος» μετατρέπεται σὲ «ἵνα διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος οὐ κατηξιώθῃ». Γιά τήν τετάρτη εὐχή ὑπάρχει ἡ τυπικὴ διάταξι: «Καί πάλιν ἱστέον, ὅτι εἰ τὸ παιδίον ἔδαπτισθη, οὐ λέγομεν τὴν εὐχὴν "Ὁ Θεός..." ἢ καταλιμπάνομεν ταῦτα "καί καταξίωσον αὐτὸ ἐν καιρῷ..." μέχρι "τῷ ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ σου"». Ἀκολουθεῖ ἔπειτα ἡ εἴσοδος στόν ναό, ὡς συνήθως, καί ἡ προσαγωγή στό θυσιαστήριον ἀδιακρίτως βαπτισμένου ἢ μὴ, ἂν τὸ παιδί εἶναι ἄρρεν, ἂν δὲ θῆλυ μέχρι τῶν ὠραίων πυλῶν, κατὰ τήν νεωτέρα, ὅπως εἶδαμε, τάξι.

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 126 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 10 τεύχους.

(Συνεχίζεται)

ΠΕΙΝΑ ΚΑΙ ΔΙΨΑ ΑΕΝΑΕΣ

Τοῦ κ. ΒΑΣ. ΜΟΥΣΤΑΚΗ

«Μὴ διακενῆς κεκράζεται ὄνος ἄγγριος, ἀλλ' ἢ τὰ σίτα ζητῶν; Εἰ δὲ καὶ ρῆξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάντης ἔχων τὰ βρώματα;... Εἰ δὲ καὶ ἐστὶ γεῦμα ἐν ῥήμασι κενοῖς;» (Ίώβ στ' 56).

Ὅπως κάθε ζῶο φωνάζει γιὰ τὴν τροφή που στερεῖται, ἐστὶ καὶ ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ ὑψώνει στὸν Θεὸ τὰ κεκραγάρια τῆς ἰκεσίας κατὰ τὶς θλίψεις τῆς, ἀναζητῶντας τὴν ἀνωθεν παρηγορία. Πῶς νὰ ζήσουν τὰ ἐμψυχα κτίσματα δίχως ἔδεσμα, ποῦ τὰ στηρίζει καὶ ἐξασφαλίζει τὴν ἀνάπτυξή τους; Καὶ πῶς νὰ ζήσει ὁ ἀνθρώπος, λιμοκτονῶντας τὴν εἰρήνη καὶ τὴ χαρὰ τοῦ Θεοῦ; Μεγάλη τότε εἶναι ἡ κραυγὴ τῆς ψυχῆς.

Αὐτὲς ὅμως ἀκριβῶς τίς προσευχὲς δέχεται μὲ ἰδιαίτερη προσοχὴ καὶ εὐνοία ὁ Κύριος. Δὲν τὸν ἀγγίζουν τὰ τυπικὰ λόγια τῆς συνηθισμένης εὐσέβειας, ποῦ δὲν πηγάζουν ἀπὸ ὑπαρξιακὰ θρησκευτικὰ διώματα. Γι' αὐτὸ καὶ βρίσκεται ὡποσδήποτε κοντὰ σ' ἐκείνους ποῦ νιώθουν τὴν ἀπουσία του, τὸν αἰσθάνονται ἀπομακρυσμένο καὶ ἀπλώνουν μὲ πόθο τὰ χέρια πρὸς Αὐτόν.

Εἶναι κάτι ὅμως ποῦ δὲν συμβαίνει μόνο περιστασιακὰ. Ἡ ἀληθινὰ ἀναγεννημένη ὑπαρξία, ὅσο καὶ ἂν κατέχη τὸν Θεὸ, εἶναι ἀκόρεστη. Τὸν πεινᾷ καὶ τὸν διψᾷ ἀέναα. Ἡ θεία αὐτὴ ὄρεξη εἶναι δεῖγμα πνευματικῆς ὑγείας. Εἶναι μιὰ ἐφηβικὴ ὄρεξη, ποῦ σημαίνει ψυχικὸ σφρίγος καὶ ἀκατάσχετη ἀνάπτυξη.

Εἶναι ἡ ὄρεξη τῶν Ἁγίων. «Ἀγαλλιώνται ἐπὶ τὰ λόγια (τοῦ Θεοῦ), ὡς ὁ εὐρίσκων ἀκῦλα πολλὰ» (Ψαλμ. ριγ' 162). Μοιάζουν μὲ πολεμιστὲς μπροστὰ σὲ πάμπολλα ἀκριβὰ λάφυρα ποῦ δὲν χάνουν καιρὸ γιὰ νὰ τὰ συνάξουν. Ἔτσι καὶ ὁ Χριστὸς λέει: «Μακάριοι οἱ πεινῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην» (Ματθ. ε' 6), δηλαδὴ τὴν ἀληθινὴ καὶ γνήσια θρησκευτικότητα, ποῦ δὲν ἔχει πέρατα. Αὐτὴ μόνη χορταίνει τὸν ἑσω ἀνθρώπο, ἀλλὰ πάντα εἶναι πιὸ ἐπιθυμητὴ, πάντα ἔχει χαρὲς νὰ δώσει στὴν πνευματικὴ πείνα καὶ διψα μας.

«Οὐ δύναται γὰρ παύσασθαι μου ἡ ὄργη· θρόνον γὰρ ὄρω τὰ σίτα μου ὡσπερ ὄσμην λέοντος· εἰ γὰρ δώη καὶ ἔλθοι μου ἡ αἴτησις καὶ τὴν ἐλπίδα μου δώη ὁ Κύριος» (στ' 7 - 8).

Μὲς ἀπὸ τοὺς κλυδωνισμοὺς τῆς μύχιας ταραχῆς του, ὁ Ἰώβ δὲν παύει νὰ εἶναι ἐνωμένος μὲ τὸν Θεὸ χάρις στὴν πίστη. Ἀπὸ Ἐκεῖνον θάλεπει ὅτι δοκιμάζεται, ἀπὸ Ἐκεῖνον περιμένει τὴ σωτηρία. Ὁρέγεται τὴ χαρὰ καὶ τὴν προσδοκᾷ ἀπὸ τὸν μοναδικὸ δοτῆρα τῆς. Τὴν ὀσμίζεται ὡπως τὸ λιμασμένο λιοντάρι τὴ λεία του. Ἡ τρικυμία λοιπὸν μαίνεται, πνευματικὴ ναυτία ἔχει καταλάβει τοὺς λογισμοὺς του, ἀλλὰ ἡ πυξίδα τῆς καρδιάς δείχνει πάντα τὴ σωστὴ κατεύθυνση. Ὁ δικαίος ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι προσανατολισμένος στὸν Θεὸ.

Αὐτό, πράγματι, ἔχει σημασία ὁταν περνᾷμε σφοδροὺς πειρασμοὺς,

ὅταν παραπαιούμε χτυπημένοι ἀπὸ τίς ριπὲς τους: ἡ πυξίδα τῆς προαίρεσής μας νὰ λειτουργῇ ὁμαλὰ καὶ ἀνεπηρέαστα.

Ὁ Ἰώβ, ποῦ βραβεύτηκε γιὰ τὴν καρτερία του, ἔχοντας ἀναδειχθῆ πρωταθλητῆς τῆς, δὲν ὑπῆρξε ἕνας ἐξειδανικευμένος, φανταστικὸς τύπος Ἁγίου. Πάλεψε κρατερὰ ἀνάμεσα στὴ λιποψυχία καὶ τὴν πίστη, τὸ παράπονο καὶ τὴν ὑπομονή, τὴν ἀπόγνωση καὶ τὴν ἐλπίδα.

Ὁ Κύριε, μὴ μᾶς ἀφήνης στὴν ἀπλοικὴ ἰδέα ὅτι εἴμαστε κάποια πλάσματα ποῦ, ἀρκεῖ νὰ τὸ θελήσουμε, θὰ μείνουμε πάντα ἀμετακίνητοι σὲ ὅσα πλήγματα δοκιμασιῶν ἐπιτρέπεις νὰ μᾶς βρῖσκουν. «Ἡ δύναμίς σου ἐν ἀσθενείᾳ τελειοῦται» (Β' Κορ. ιβ' 9). Οἱ πειρασμοὶ μᾶς διδάσκουν τὴ μηδαιμότητά μας. Γεννοῦν καὶ καλλιεργοῦν τὸ ταπεινὸ μας φρόνημα. Ἔστι, κάνουν ὥστε νὰ λάμψη στὸ τέλος ἡ Χάρις σου, δίνοντας τὴν ποθεινὴ ἐκβαση. «Χάριτί σου ἔσμεν ὁ ἔσμεν» (Α' Κορ. ιε' 10). Σὺ εἶσαι ποῦ «δίνεις τὴν ἐλπίδα μας», καθὼς εἶπε καὶ ὁ μακάριος Ἰώβ.

Ἀπὸ σένα κάθε τόνωση καὶ στερέωση στὸν δοξασμένο ἀγῶνα, ὅπου μᾶς κάλεσε. Ἀπὸ σένα καὶ ὁ στέφανος. Μείνε μαζί μας. Μὴ μᾶς παρατήσης στὸν ἑαυτὸ μας. Συμπαραστάσου στ' ἀθλήματά μας, σὺ ποῦ εἶσαι «τὸ Α καὶ τὸ Ω, ὁ πρῶτος καὶ ὁ ἔσχατος, ἀρχὴ καὶ τέλος» (Ἄποκ. κβ' 13) τῆς ζωῆς μας.

«ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΑΛΗΘΕΙΑ»

15νθήμερη Ἐφημερίδα τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Εἶναι τὸ πνευματικὸ, μαχητικὸ ὄργανο τοῦ κάθε χριστιανοῦ. Πληροφορεῖ, ἐνημερώνει καὶ κατατοπίζει τὸ λαὸ πάνω σ' ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικά, πνευματικὰ καὶ θρησκευτικὰ ζητήματα ποῦ ἀπασχολοῦν τὸν σύγχρονο ἀνθρώπο. Κυκλοφορεῖ τὴν 1η καὶ 16 κάθε μῆνα.

Ε Π Ι Κ Α Ι Ρ Α

Ποίημα της Θ. Χάριτος

Ο Παῦλος, πού ἡ μνήμη του στο-
λίζει αὐτόν τόν μῆνα (29η), εἶναι
μέγιστο πνευματικό ἀνάστημα. Κατά
τόν ι. Χρυσόστομο, πού τοῦ ἀφιέρω-
σε πλειάδα ἐγκωμιστικῶν ὁμιλιῶν,
ἡ δόξα του σχεδόν ξεπερνᾷ ἐκεῖνη
τῶν Ἀγγέλων. "Ὀντως, ποιά ψυχὴ
ἀγωνίσθηκε γιά τὸ Εὐαγγέλιο ὅπως
αὐτός; Ἀληθινὰ οὐρανομήκεις ὑ-
πῆρξαν οἱ ἄρετές του.

Καὶ ὁμως, ὁ ἴδιος δὲν ἀναγνωρί-
ζει καμιά ἀξία στὸν ἑαυτό του, στὴ
δική του προσφορά. Καὶ ὁμολογεῖ:
«Χάριτι Θεοῦ εἰμι ὃ εἰμι» (Α' Κορ.
ιε' 10). "Ὅπως ὅλοι οἱ Ἅγιοι —κοι-
νο τους γνώρισμα— εἶναι καὶ κατ'
ἐξοχὴν αὐτός, θεμελίωσε τὸ χριστιαν-
ικό του εἶναι στὴ βαθειὰ ταπεινο-
φροσύνη. Μέγα διδάγμα, πού ἀκτινο-
βολεῖ γιά ὅλους μας ἡ ἐορτὴ του.

Ἐκκλησία ἀποστολική

Μὲ τὴ Σύναξη τῶν Δώδεκα Α-
ποστόλων (30ῆ τοῦ μηνός), ἄς συλ-
λογηθοῦμε τί τοὺς ὀφείλουμε. Εἶναι
οἱ ἀπ' ἀρχῆς πλησιέστεροι μύστες
τοῦ Ἰησοῦ. Καρποφόρησαν στὸν ἀ-
γρό του πλοῦσια καί, μὲ μοναδική
ἴσως ἐξαιρέση τὸν Ἰωάννη, ἐπέστε-
ψε τὸν βίο τους τὸ μαρτύριο. Ἰδρυ-
σαν μὲ τὸ κήρυγμά τους καὶ στε-
ρέωσαν μ' αὐτὸ καί μὲ τοὺς ἄλλους
ποιμαντικούς κόπους τους τίς κατὰ
τόπους Ἐκκλησίες. Ἔτσι προήλθε
ἡ σύνολος Ἐκκλησία, πού σωστά λέ-
γεται στὸ Σύμβολο τῆς Πίστεως
«Ἀποστολική». Ἀλλὰ τὸ ἐπίθετό της
δὲν ἔχει περιορισμένη χρονικὴ ἰσχύ.
Ἐκτείνεται, στοὺς αἰῶνες, πέρα ἀπὸ
τὴν ἀποστολικὴν περίοδο. Διότι τὸ
ἔργο τῶν Ἀποστόλων τὸ συνεχίζουν
οἱ διάδοχοί τους, πού εἶναι οἱ Κλη-
ρικοί. Αὐτῶν κλήση εἶναι νὰ διατη-
ροῦν Ἀποστολικὴ τὴν Ἐκκλησία.

Ὁ ἄλλος Ἰούδας

Ἐκτός τῶν Κορυφαίων Πέτρον
καὶ Παύλου καὶ τῶν Δώδεκα σὰν
σύνολο, τὸ β' 15νθήμερο τοῦ Ἰου-
νίου περιλαμβάνει χωριστὰ τὴ μνή-
μη (19η) ἐνός ἀπὸ τοὺς τελευ-
ταίους, τοῦ Ἰούδα (καί: Θαδδαίου,

Λεβθαίου). Ὁμώνυμος τοῦ Ἰσα-
ριώτη, ὑπῆρξε ἀντίπους του. Ἐμει-
νε γιά πάντα προσκολλημένος στὸν
Υἱὸ τοῦ Θεοῦ. Κατὰ τὴν παράδοση,
ἐργάστηκε ἀποστολικά στὴν Ἰου-
δαία, τὴ Γαλιλαία, τὴ Σαμάρεια, τὴ
Συρία καὶ τὴ Μεσοποταμία.

Στὸν Κανόνα τῆς Κ. Διαθήκης,
περιλαμβάνεται μιὰ Ἐπιστολή του,
πού τὴ διακρίνει ἔντονο καὶ παρα-
στατικό ὕφος.

Αὐτὸς ὁ Ἀπόστολος ἐπιβεβαίωσε
τὸ ἓνα ἀπὸ τὰ ὀνόματά του, τὸ
Θαδδαῖος, πού σημαίνει: εὐρύστερ-
νος, μεγάλθυμος. Εἶχε πλοῦσιο ἐσω-
τερικό κόσμο καὶ βαθειὰ αἴσθησι τῶν
ἀειῶν τῆς πίστεως.

Ἡ Ἅγία Γραφή στὸ λαὸ μας

Κατὰ τὸν ι. Χρυσόστομο, τὸ πιὸ
πολύτιμο ὀπόκτημα στὸ πλήρωμα τῆς
Ἐκκλησίας εἶναι ἡ γνώση τῆς Ἅγιας
Γραφῆς. Διότι τίποτε ἄλλο δὲν ἐγ-
γυᾶται ἐξ Ἰησοῦ τὴν πνευματικὴ ἀν-
θησι.

Στὰ πλαίσια αὐτῆς τῆς ἀλήθειας,
γιά τὴν ἀνάγκη ἐξοικειώσεως τοῦ
λαοῦ μὲ τὴ Βίβλο, δὲν λείπουν, ἀπὸ

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΤΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗΣ

ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ

* **Ἡ θεία Λειτουργία τοῦ
ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυ-
σοστόμου** (σὲ διχρωμία,
δρχ. 20).

* **Ἱερὰ Σύνοψις** (σελ. 776,
δρχ. 160).

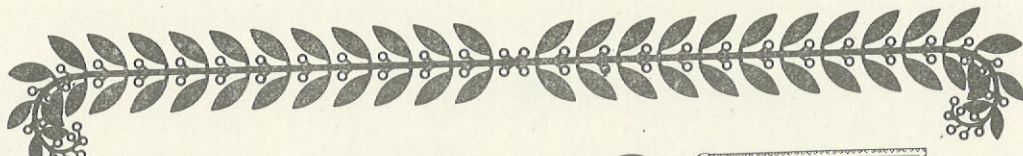
* **Μικρὸς Συναξαριστῆς,
ἐπισκόπου Διονυσίου Λ.
Ψαριανοῦ, Μητροπ. Σερβί-
ων καὶ Κοζάνης,** (δρχ. 250).

δεκαετίες τώρα, οἱ καλὲς καταβολὲς
στὴ χώρα μας. Πρόκειται γιά ἐκδό-
σεις, πού εἴτε ὑπομνηματίζουν τὸν
Λόγο τοῦ Θεοῦ, εἴτε τὸν ἀποδίδουν
νοηματικά στὴ νέα μας γλώσσα. Ἀ-
ναφέρουμε ἐνδεικτικὰ —διότι υπάρ-
χουν καὶ ἄλλες ἐργασίες, ἀποσπα-
σματικοῦ χαρακτήρος— τὴν ἀναλυ-
τικὴ μετάφραση τῆς Καινῆς Διαθή-
κης ἀπὸ τὸν Καθηγητὴ Παν. Τρε-
μπέλα καὶ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης
ἀπὸ τὸν Ἀρχιμ. Ἰωὴλ Γιαννακόπου-
λο καί, πρόσφατα, ἀπὸ τὸν διακε-
κριμένο θεολόγο Ἰ. Κολιτσάρα. Μαζὶ
τους, πρέπει νὰ μνημονευθοῦν μιὰ
παλιότερη μετάφραση τῆς Βίβλου
ἀπὸ πανεπιστημιακὸ κύκλο, καθὼς
καὶ μιὰ νέα ὁμοια, πού ἡ ἐτοιμασία
της θρίσκειται στὸ τέλος.

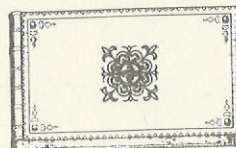
Συνιστοῦμε στοὺς ἀναγνώστες
μας τὴ χρῆσι αὐτῶν τῶν ἐργασιῶν.

Ὁ πολιτικὸς γάμος

Κυοφορεῖται, ὡς γνωστὸν, μιὰ
—ἀπρόοπτη ἔως ἐδῶ καὶ λίγο και-
ρὸ— ἀλλαγὴ στὸ Οἰκογενειακὸ Δί-
καιο τῆς χώρας μας: ἡ ψήφιση νό-
μου γιά τὴ θεσμοθέτηση τοῦ πολι-
τικοῦ γάμου. Γιά τὴν Ἐκκλησία, τί-
θεται ἓνα πρόβλημα, ὄχι ὅμως ἄλυ-
το. Πρέπει νὰ καθορισθῇ τὴ θέση της
ἐναντι τῆς Πολιτείας, πού μὲ τὴν
«Ἐπιτροπὴ Γαζῆ» (τὸ ὄνομα ἀνήκει
στὸν προεδρεύοντα νομομαθῆ) προ-
ετοιμάζει τὴν κατάρτιση τοῦ νόμου.
Ὅμως, γενικά, ἡ Ἐκκλησία ἤδη ἀ-
ποφάνθηκε. Σεβόμενη, πρώτη αὐτῆ,
τὴν ἐλευθερία τοῦ καθενός, δὲν ἀμ-
φισβητεῖ τὸ δικαίωμά του νὰ παρα-
λείψῃ τὸν θρησκευτικὸ καὶ νὰ περιο-
ρισθῇ στὸν πολιτικὸ γάμο, πράγμα
πού ἐνδέχεται νὰ συμβῇ στὴν περί-
πτωση μὴ συνειδητὰ πιστοῦ μέλους
της. Ἀφήνει ὅμως ἐγκαιρα νὰ ἐν-
νοηθῇ ὅτι ἡ ἀλλαγὴ πού θὰ ἐπέλθῃ,
πρέπει νὰ εἶναι τέτοια, σὲ ὀρισμένες
λεπτομέρειες, ὥστε νὰ ἀποκλεισται
ἡ περαιτέρω διάβρωση τῆς οἰκογέ-
νειας στὴν ἐλληνικὴ οἰκογένεια. Πο-
λὺ κατατοπιστικό καὶ —θὰ προσθέ-
ταμε— μὲ «πολιτισμένη» διατύπωση,
εἶναι σχετικὸ ἄρθρο τοῦ Σεβ. Μη-
τροπολίτη Δημητριάδος κ. Χριστο-
δούλου, πού δημοσιεύεται σὲ συνέ-
χειες ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα «Ἐκκλη-
σιαστικὴ Ἀλήθεια». Νὰ τὸ διαβάση
κανεὶς, δὲν θὰ ἦταν περιττὸς κόπος.

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΒΑΛΑΝ

Του Σεβ. Μητρ. Φιλίππων
κ. Προκοπίου

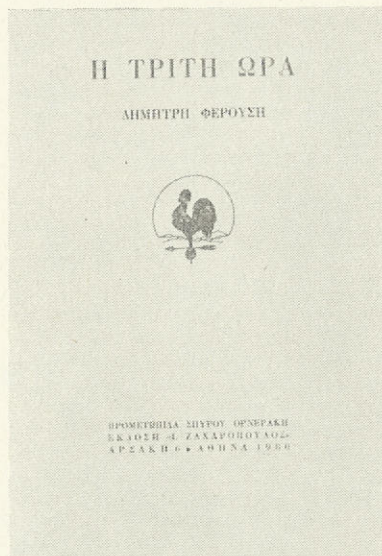
Ἡ ἐκπαιδευτικὴ κατάστασις στὴν Καβάλα κατὰ τὴν περίοδο 1890 - 1915 καὶ ἡ ἴδρυσις τοῦ Παρθεναγωγείου τῆς διαγράφεται μὲ ἐπιστημονικὴ ἀκρίβεια καὶ ὑπευθυνότητα ἱστορικὴ στὸ ἀξιόλογο πόνημα τοῦ Σεβ. Καβάλας κ. Προκοπίου.

Πρόκειται γιὰ μιὰ σωστὴ καὶ σοβαρὴ παρουσίαισις τῆς προσφορᾶς τῆς Ἐκκλησίας στὸν τομέα τῆς ἐκπαιδύσεως καὶ εἰδικὰ τῆς ἀγωγῆς τῶν νέων, τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

Η ΤΡΙΤΗ ΩΡΑ

Δημήτρη Φερούση

Σὲ καλαίσθητη ἔκδοσις τοῦ
Οἴκου «Ἰ. Ζαχαρόπουλος», κυ-

κλοφόρησε πρόσφατα ἡ ἕκτη κατὰ χρονικὴ σειρὰ ποιητικὴ συλλογὴ τοῦ Δ. Φερούση, μὲ τὸν τίτλο Ἡ τρίτη ὥρα (οἱ προηγούμενες: Προσδοκίαις 1955, Ὠραία Πύλη 1973, Τὸ δάκρυ τῆς ἐρήμου, 1974, Πλατείες 1976, Ἡ Κυριακὴ τῆς Γκουέρνικα 1977).

Ἐδῶ, χαϊρόμαστε ἓνα λυρισμὸ πιὸ μεστὸ ἀλλὰ καὶ πιὸ λεπτό, ποῦ ἀνέκαθεν Μούσα του εἶναι ἡ χριστιανικὴ πίστις. Οἱ στίχοι θυμίζουν τὴν ὁμορφιὰ ἀρχαϊκῶν Κούρων, μέσα στὸ πνευματικὸ κλίμα τοῦ Αἰγαίου. Λόγος συνειδητὰ γυμνήτης, — ἀξιοπρόσεκτη ἢ προφύλαξις στὴ χρῆσις ἐπιθέτων, πειρασμὸς ὅπου πέφτουν οἱ ἀνῶριμοι— ἀγωνίζεται νὰ μείνῃ γνήσιος, «πετώντας τριαντάφυλλα στὸ νερὸ καὶ θλέποντάς τα νὰ παίρνουν δρόμους αὐθεντικούς» (Ἡ ἄλλη πατρίδα, σ. 7). Ἐξ ἴσου μὲ τὴ φραστικὴ ἐπιδερμίδα, μάς

θέλγει τὸ περιεχόμενο, νοήματα, αἴσθησις. Βοηθοῦν οἱ εἰκόνες τοῦ ποιητῆ, ποῦ τὸν παραλλήλίζουν μὲ τὸ Σεφέρη:

Θάθελα νὰ πεθάνω
καὶ νὰ ξαναγεννηθῶ
σ' αὐτὴ τὴν κεντημένη ἐπωδὸ
(Ἀθέατα στηρίγματα,
σ. 40),

ποῦ τὴ φιλοτεχνεῖ τὸ ἀλάτι πᾶνω στὴν ἄμμο τοῦ γιαιλοῦ. Ἄλλὰ εἶναι καὶ μιὰ πλημμύρα ψυχικῶν παλμῶν, ρητορεία ποῦ σημαίνει τὴν ἴδια τὴ ζωὴ:

Σ' ἀγαπῶ, θάλασσα.
Ὁ θάνατος γιὰ σένα
εἶναι μιὰ μελωδία ἀπὸ φιλιὰ,
ἤχους κοχυλιῶν
κι ἐλευθερία
(Ἀθέατα σχήματα, σ. 58).

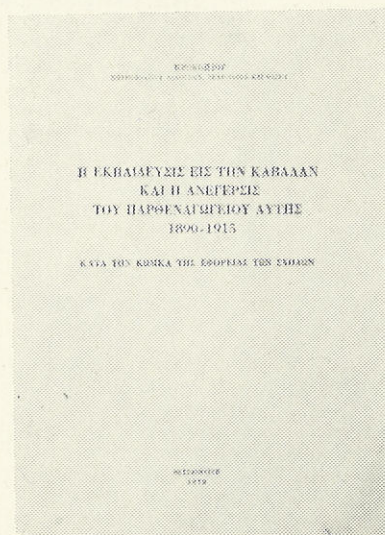
Μακαρίζω τὸν τρόπο τοῦ ποιητῆ. Σερεῖ νὰ προχωρεῖ μὲ «λογισμὸ καὶ μ' ὄνειρο» (γιὰ νὰ θυμηθοῦμε τὸ Σολωμό).

Β. Μς

«Ἐνοριακὴ Πνοή»

Μὲ μοναδικὸ σκοπὸ νὰ μεταφέρῃ, μὲ ἕναν ἀκόμη τρόπο, σὲ κάθε σπιτικό, τὸν παλμὸ καὶ τὴν πνοὴ τῆς Ἐνορίας, ὁ Ἰ. Ναδὸς Ἀγίου Ἀθανασίου Εὐδόμου, τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως, ἀρχισε ἀπὸ τὸ Μάρτιο τὴν ἔκδοσις διημερῶν ἐνημερωτικοῦ δελτίου μὲ τίτλο «Ἐνοριακὴ Πνοή». Ὅπως σημειώνεται στὸ πρῶτο τεῦχος, τὸ δελτίο «εἶναι μιὰ ἐπίσκεψις ἀγάπης τῆς Μητέρας Ἐνορίας στὸ σπιτί κάθε ἐνορίτου» καὶ θὰ ἐνημερώνῃ γιὰ τὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς, τὸ πολὺπλευρο ἔργο τῆς, τὴ διακονία τῆς στὸν ἄνθρωπο.

Τὰ δύο πρῶτα τεύχη, καλαίσθητα σὲ ἐμφάνισις καὶ σὲ διχρωμία, δείχνουν ὅτι ἐπιτυχάνουν τὸ στόχο τους, γιὰτὶ παρουσιάζουν μὲ ζωντανὸ τρόπο τὴ ζωὴ καὶ τὴ δράσις ἐνορίας. Ἡ «Ἐνοριακὴ Πνοή» ποῦ διανέμεται δωρεάν, διευθύνεται ἀπὸ τὸν πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Ἀλ. Καλπακίδη. Ὁ «Ἐφημέριος» συγχάιρει καὶ εὐχεται στὸ καλὸ δελτίο νὰ εὐδοκίμησι, γιὰ τὴν πνευματικὴ ὠφέλεια τῶν ἐνοριτῶν.

Ἡ ὅλη ἐργασίαι ἀναπτύσσεται μὲ μέθοδο. Ἐχει ἀρχιτεκτονικὴ δόμησις καὶ ἀποτελεῖ ἀξιέπαινη συμβολὴ στὴ νεοελληνικὴ ἱστοριογραφία.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΝ ΤΟΥΣ ΕΦΗΜΕΡΙΟΥΣ

Θαλάσσια λουτρά για έφημερίους

Στή Σκαφιδιά θα λειτουργήσῃ καὶ φέτος ὁ «Οἶκος θαλασσιῶν λουτρῶν» γιὰ τοὺς έφημερίους τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἡλείας καὶ Ὡλένης. Γιὰ δύο τουλάχιστον εβδομάδες μπορεῖ νὰ διαμείνῃ ἐκεῖ κάθε έφημέριος μόνος του ἢ με τὴν πρεσβυτέρα καὶ τὰ παιδιὰ τους. Τὰ έξοδα λειτουργίας τοῦ «Οἴκου» καλύπτει ἡ Ἱ. Μητρόπολις, ἢ ὅποια με σχετική έγκυκλιό της κάλεσε τοὺς κληρικούς της νὰ δηλώσουν — ὅσοι ἐπιθυμοῦν συμμετοχὴ στὸ πρόγραμμα.

Οἱ κληρικοί πρωτοστατοῦν

«Σύλλογος Ἐθελοντῶν αἰμοδοτῶν Ἐβρου — ὁ Ἅγιος Παντελεήμων ὁ Ἱαματικός» ιδρύθηκε πρόσφατα στὴν Ὀρεσιάδα, με απόφαση τοῦ Πρωτοδικείου Ἐβρου. Σκοπὸς του εἶναι ἡ έθελοντική καὶ δωρεὰν προσφορά αἵματος σὲ ὅποιονδήποτε έχει ἀνάγκη, ἐφ' ὅσον δὲν μπορεῖ νὰ τὴν καλύψῃ ἀπὸ τὸ συγγενικό του περιβάλλον.

Τὸν περασμένο μήνα ἡ γενικὴ συνέλευση τῶν ιδρυτῶν καὶ τῶν τακτικῶν μελῶν (μέχρι τώρα 100, ἡλικίας 19 ἔως 59 ἐτῶν) ποὺ ἔγινε στὴν αἴθουσα τοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἱ. Μητροπόλεως, ἔκανε ἀρχαιρεσίες γιὰ τὴν ἀνάδειξη Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Πρόεδρος τοῦ Δ. Σ. τοῦ Συλλόγου ἐξελέγη ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Νικόλαος Κυνηγόπουλος, καθηγητής.

Κανονισμὸς

γιὰ τοὺς Ἱεροψάλτες

Τὰ Ζητήματα τοῦ ἱεροψαλτικοῦ κόσμου ρυθμίζονται με Κανονισμό, τὸν ὁποῖο καταρτίζει ἡ Μικτὴ Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ, τὴν ὁποία συγκρότησε ἡ Δ.Ι.Σ. τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὰ βασικότερα ἀπὸ οὗτὰ εἶναι: ὁ καθορισμὸς τῆς ἔννομιας ἱεροψάλτης, τὸ ἔργο καὶ ἡ ἀποστολή του, ἡ νομικὴ του ὑπόσταση, ἡ παιδεία του, προϋποθέσεις εἰσόδου του στὸ λειτουργημα, τρόπος προσλήψεως καὶ ἀπολύσεως, συμβού-

λια κρίσεως, ὑγειονομικὴ περίθαλψη, τυχερά, ἐπιμόρφωση, ἀσφάλιση καὶ συνταξιοδότηση κ.λπ.

Γιὰ τὶς Κατακόμβες

τῆς Μήλου

Τὴ διοργάνωση προσκυνηματικῶν ἐκδρομῶν στὶς Κατακόμβες τῆς Μήλου ζήτησε με έγκυκλιό του πρὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτες τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος γιὰ τὴν εὐρύτερη προβολὴ καὶ τὴν ἠθικὴ ἐνίσχυση τοῦ Ἱεροῦ Προσκυνηματός.

Πολύτεκνοι Ἱερεῖς

στὰ Σφακία

Πέντε πολύτεκνοι ἱερεῖς ἀπὸ τὴν κοινότητα Ἀσφένδου Σφακίων τοῦ Νομοῦ Χανίων ὑπηρετοῦν σὲ διάφορα χωριά τῆς ἐπαρχίας Σφακίων. Πρόκειται γιὰ τοὺς ἑξῆς ἱερεῖς: π. Γεώργιος Χιωτάκης (με 11 παιδιὰ στὴ Ζωή), Κωνσταντῖνος Χομπιτακῆς (με 7 παιδιὰ), Μιχαὴλ Δαμανάκης (με 7 παιδιὰ), Παναγιώτης Χιωτάκης (με 7 παιδιὰ) καὶ Νικόλαος Γιαννουλάκης (με 6 παιδιὰ).

Ἐνοριακὸ Δελτίο

Τὸν δεύτερο χρόνο τῆς ἐκδόσεώς του διανύει με συνέπεια καὶ πλούσια οἰκοδομητικὴ καὶ πνευματικὴ ὑλη τὸ δελτίο «Ἐπολεῖ», ποὺ ἐκδίδει ὁ Ἱερός Ναὸς Ἁγίου Τρύφωνος Τερψιθέας Γλυφάδας καὶ ἐπιμελεῖται ὁ Πανσ. Ἀρχιμ. π. Χρυσόστομος Δ. Ξυνός.

Τὸ Φιλόπτωχο Ταμεῖο

τοῦ Ἱ. Ν. Ἁγίου Ἀνδρέου

Βιβλιάρια προικοδοτήσεως ἐπιδόθηκαν σὲ ἄπορα κοριτσάκια πολυτέκνων οικογενειῶν κατὰ τὴ διάρκεια ἐκδηλώσεως, τὴν ὁποία ὀργάνωσε στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Ἀνδρέου Ἄνω Πετραλώνων τὸ Φιλόπτωχο Ταμεῖο τῆς ἐνορίας. Γιὰ τοὺς σκοποὺς τῆς ἐκδηλώσεως μίλησε ὁ πρόεδρος τοῦ Φ. Τ. έφημέριος π. Ἰωάννης Ἀνδριόπουλος.

Νέοι συνταξιοῦχοι

τοῦ TAKE

—Κυριαζόπουλος Παναγ., ἱερεύς, Β)4, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 21.048, ἐφάπαξ 358.217.

—Γιαννέλος Ἡλίας, ἱερεύς, Β)4, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 21.048, ἐφάπαξ 356.807.

—Μηλιώνης Ἄθαν., ἱερεύς, Β)4, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 21.048, ἐφάπαξ 356.807.

—Μπίντα Βασιλικὴ (πρεσβυτέρα), Β)4, ἔτη ὑπηρεσίας 26, σύνταξη 6.143, ἐφάπαξ 293.158.

—Θεοδώρου Στέφανος, ἱερεύς, Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 31, σύνταξη 13.370, ἐφάπαξ 273.640.

—Εὐαγγέλου Ἐλευθερία (πρεσβυτέρα), Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 8.796, ἐφάπαξ 325.586.

—Λόντος Λεωνίδας, ἱερεύς, Δ)7, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 16.524, ἐφάπαξ 315.608.

—Παπαβασιλείου Ἄριστ., ἱερεύς, Δ)7, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 16.524, ἐφάπαξ 315.608.

—Σταθόπουλος Ἄριστομ., ἱερεύς, Β)4, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 21.048, ἐφάπαξ 366.146.

—Λιτὸς Εὐάγγελος, ἱερεύς, Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 17.592, ἐφάπαξ 328.128.

—Ζαρκαδούλια Ἰωάννα (πρεσβυτέρα), Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 28, σύνταξη 6.000, ἐφάπαξ 168.538.

—Καραγιάννη Ἐλένη (πρεσβυτέρα), Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 28, σύνταξη 6.000, ἐφάπαξ 274.051.

—Μανάδης Νικ., ἱερεύς, Γ)6, ἔτη ὑπηρεσίας 31, σύνταξη 13.370, ἐφάπαξ 306.360.

—Βασιλοῦνης Κων., ἱερεύς, Δ)7, ἔτη ὑπηρεσίας 35, σύνταξη 16.524, ἐφάπαξ 309.673.

Ε.Π.Λ.